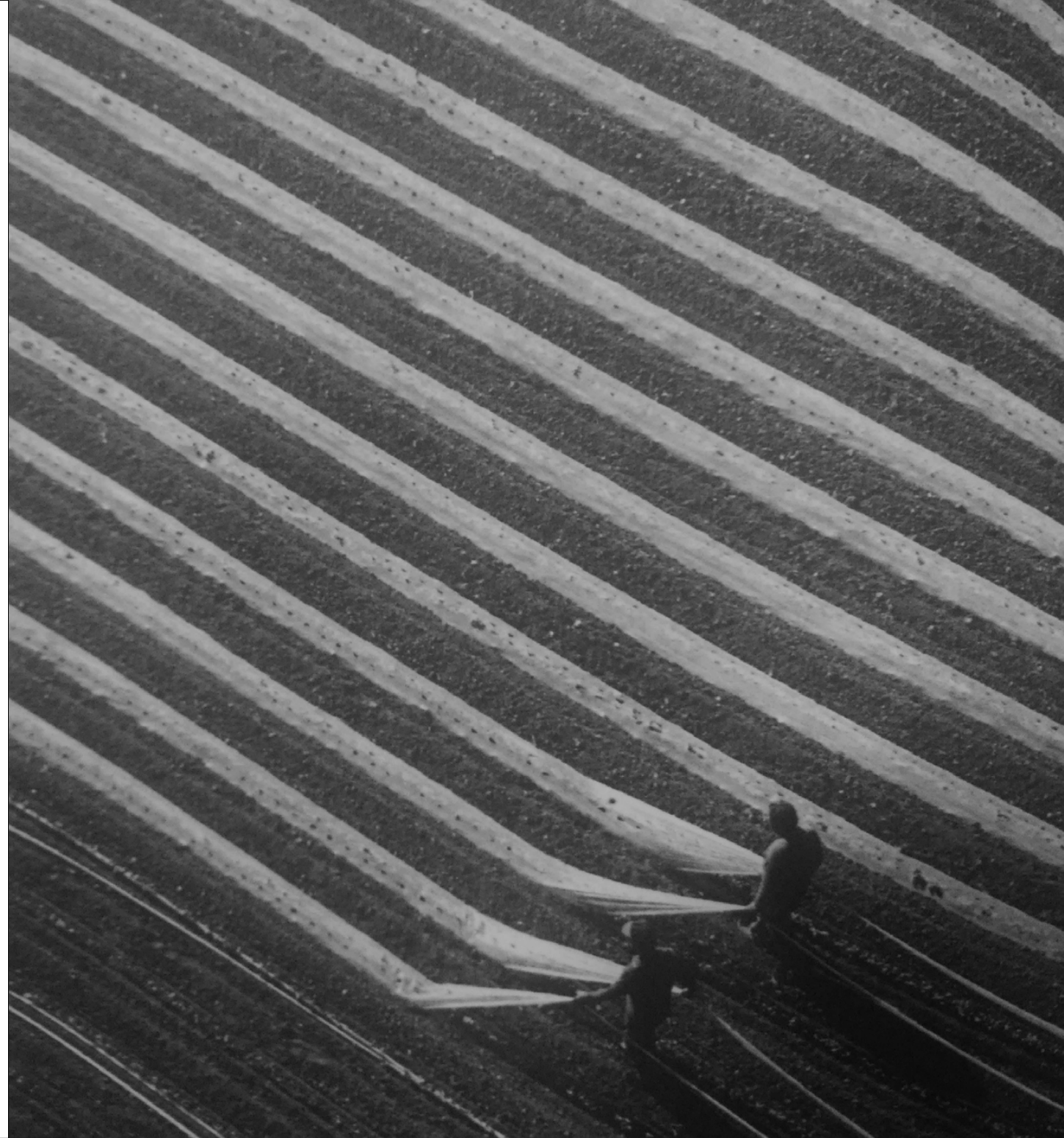

γραμμές αρωμάτων | μια προσέγγιση στο τοπίο του Οιτύλου

αλεξανδρίδη μυρσίνη | κονίδη αμαλία μαρία

Ηλεία. Νίκος Δανιηλίδης
Κιβωτός THE ARK
παλαιοί σπόροι για νέες καλλιέργειες

Αθήνα, Ιούλιος 2015

Επιβλέποντες
Γυφτόπουλος Σταύρος | Κλαμπατσέα Ρένα | Μπαμπάλου Νουκία Μπούκη | Μωραΐτης Κωνσταντίνος

Σύμβουλοι
Παπαϊωάννου Μαρία | Τσακανίκα Ελευθερία

Ευχαριστούμε πολύ τους καθηγητές και τους φίλους μας για την πολύτιμη βοήθειά τους.

| περιεχόμενα

	σελ.
00 εισαγωγή	9
01 τόπος	11
02 ιστορία	19
03 χαρακτήρας ευρύτερης περιοχής	25
04 οίτιλο	35
05 αρωματικά φαρμακευτικά φυτά (αφφ)	57
06 σενάριο	67
07 μεταποίηση	87
08 συνθετικές αρχές	95
09 υλοποίηση	107
10 εικόνες αναπαράστασης	139
11 βιβλιογραφία	145
12 ονοματολογία και πηγές φωτογραφικού υλικού	149

Η πρόταση μας αφορά στο Οίτυλο, έναν παραδοσιακό οικισμό της λακωνικής Μάνης, όπου προτείνουμε μια διαμόρφωση στο αγροτικό τοπίο, η οποία περιλαμβάνει αφενός μία κτηριακή δομή σε μεγάλο βαθμό υπόσκαφη κι ένα σύστημα καλλιεργειών που συνδέεται με το κτήριο. Η όλη επέμβαση αφορά στην οργάνωση και το σχεδιασμό μιας καθετοποιημένης μονάδας μεταποίησης Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών.

Η παρέμβαση αυτή, έχει ως βασικό στόχο καταρχάς την τόνωση του πρωτογενή τομέα της περιοχής μέσω της ανάδειξης και αξιοποίησης των πολλών δυνατοτήτων που προσφέρει η κλωρίδα της με μετέπειτα στόχο την τόνωση της οικονομίας του ίδιου του τόπου και τελικά την προστασία της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής του κληρονομιάς.

"Γι' αυτό δείξε στον ξένο κάποιο απλό πράγμα που έπλασε η μια γενιά μετά την άλλη
ώσπου έγινε δικό μας και ζει στα χέρια και στα μάτια μας σαν κομμάτι του εαυτού μας...
...όποιοι τελικά κι αν είμαστε"

Rainer Maria Rilke

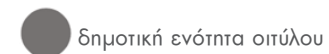
γεωγραφική θέση

Η ιδιόζουσα ιστορικά και πολιτισμικά ενότητα της Μάνης εκτείνεται στη μεσαία από τις τρεις χερσονήσους της νότιας Πελοποννήσου με συνολικό μήκος 75χλμ. και πλάτος που κυμαίνεται από 10 έως 20χλμ., επηρεάζεται φυσιογνωμικά από την επιβλητική οροσειρά του Ταΰγétου, που της δίνει ενότητα αλλά ταυτόχρονα την διαιρεί σε δύο τμήματα, αυτό της προσηλιακής/ανατολικής και της αποσκιεής/δυτικής.

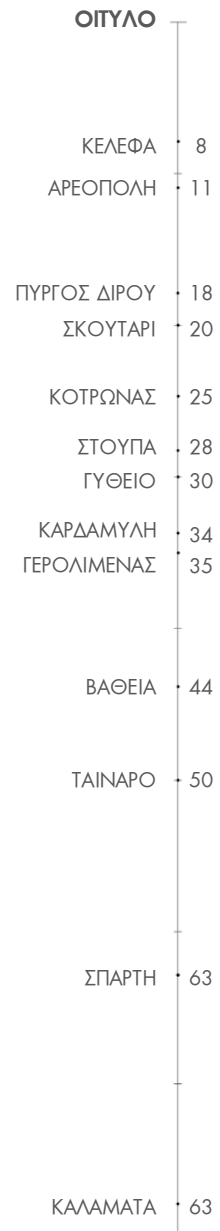
Επιπλέον όμως, η περιοχή διαιρείται σε τέσσερα μεγάλα τμήματα (I-IV) τα οποία με τη σειρά τους εμφανίζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που λόγω των μικροκλιματικών διαφορών και των κοινωνικοοικονομικών διαφοροποιήσεων έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την οικιστική και αρχιτεκτονική φυσιογνωμία τους.

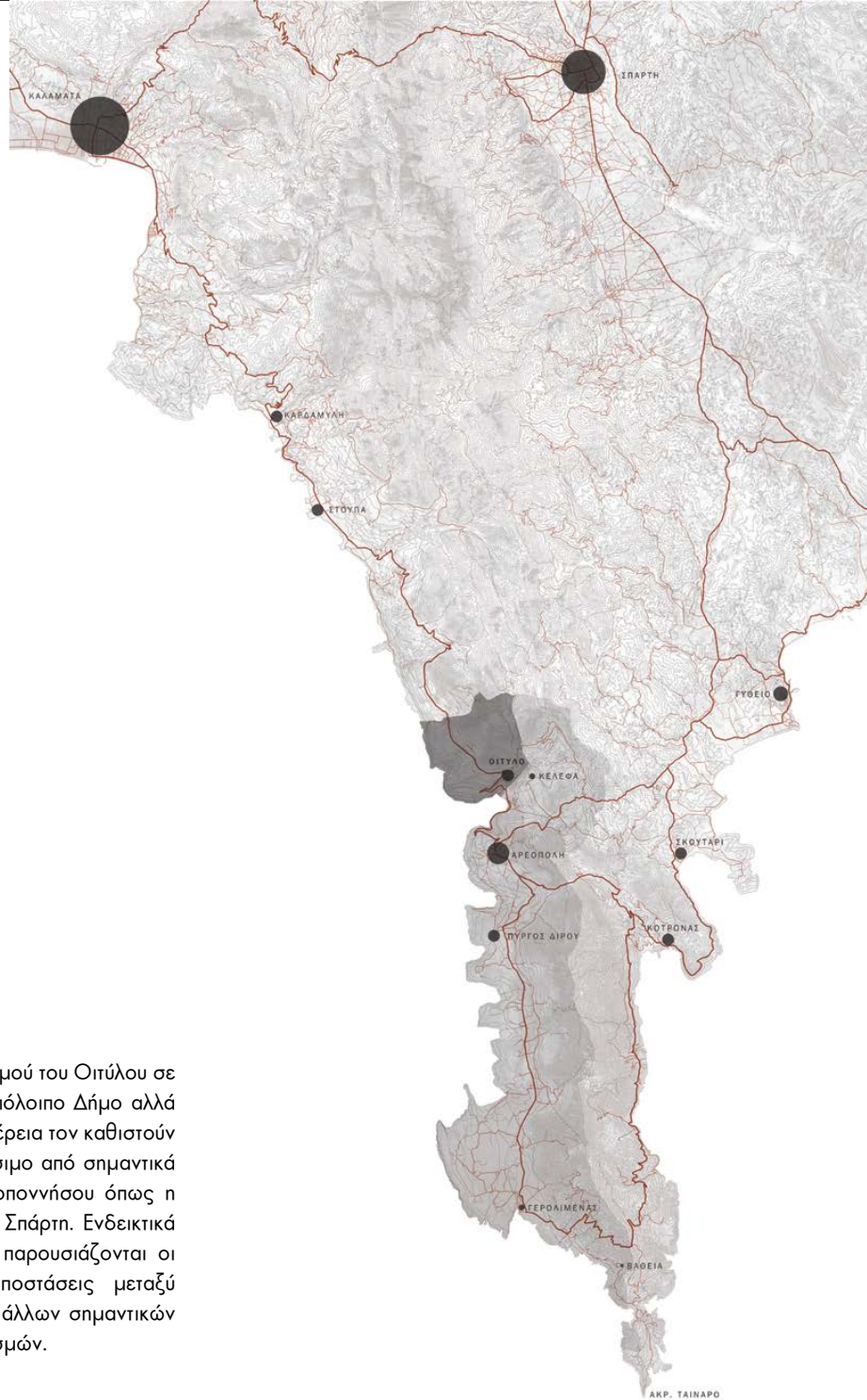
Ο δικός μας τόπος , το Οίτυλο βρίσκεται στο δυτικό βραχίονα της Λακωνικής χερσονήσου που ανήκει στο νοτιοδυτικό τμήμα της Μάνης. Το τοπίο εδώ είναι τραχύτερο και αιχμηρό και η γη πιο σκληρή, πετρώδης και ξερή από ότι στο βόρειο τμήμα του Άνω Ταΰγétου. Η γεωγραφική θέση όμως του οικισμού, στα όρια της Μεσσηνιακής και Λακωνικής Μάνης του προσδίδει χαρακτηριστικά και από τις δύο περιοχές κι αυτός είναι ένας από τους λόγους που τον κάνουν μοναδικό.

προσβάσεις

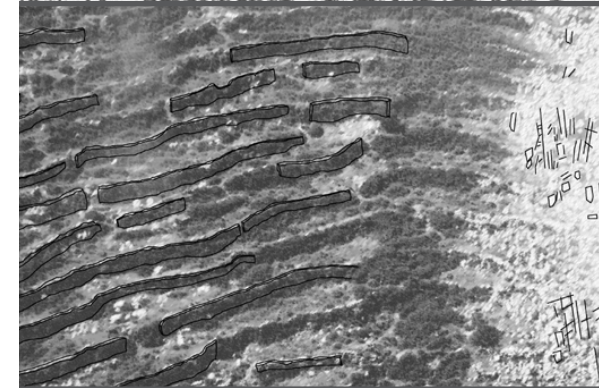
Η θέση του οικισμού του Οιτύλου σε σχέση με τον υπόλοιπο Δήμο αλλά και με την περιφέρεια τον καθιστούν εύκολα προσβάσιμο από σημαντικά κέντρα της Πελοποννήσου όπως η Καλαμάτα και η Σπάρτη. Ενδεικτικά στο διάγραμμα παρουσιάζονται οι χιλιομετρικές αποστάσεις μεταξύ του Οιτύλου και άλλων σημαντικών πόλεων και οικισμών.

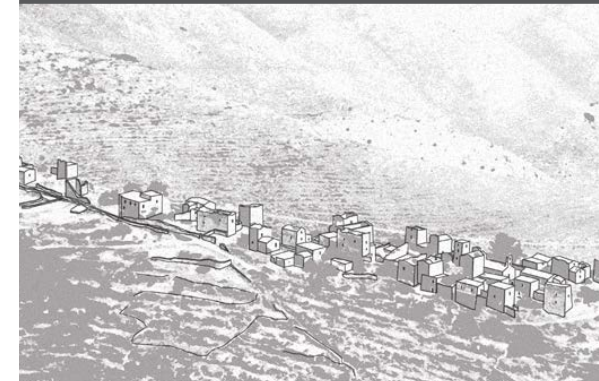
τοπίο

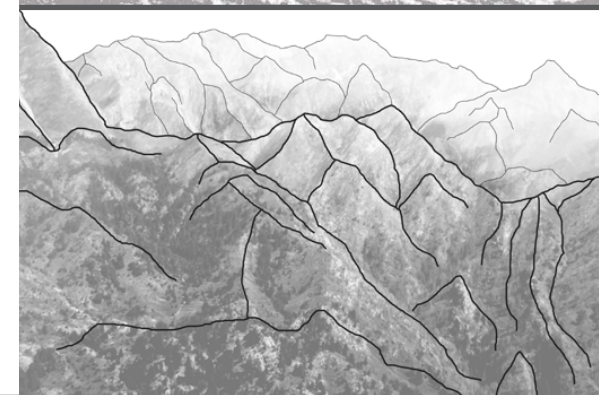
"Τραχύ, με περιορισμένους φυσικούς πόρους, διάσπαρτους οικισμούς και ξεμόνια, αναρίθμητες πεζούλες από ξερολιθιά και περιτοιχισμένα κτήματα, το τοπίο της Μάνης αφηγείται το σκληρό αγώνα των ανθρώπων της για επιβίωση και αυτοτέλεια αλλά και τους ιδιότυπους κώδικες της κοινωνικής της ζωής."

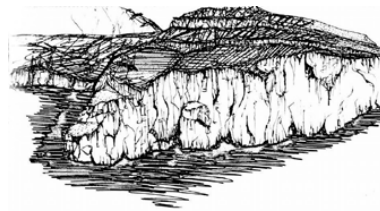
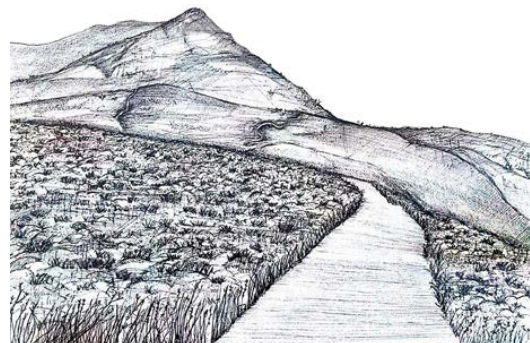
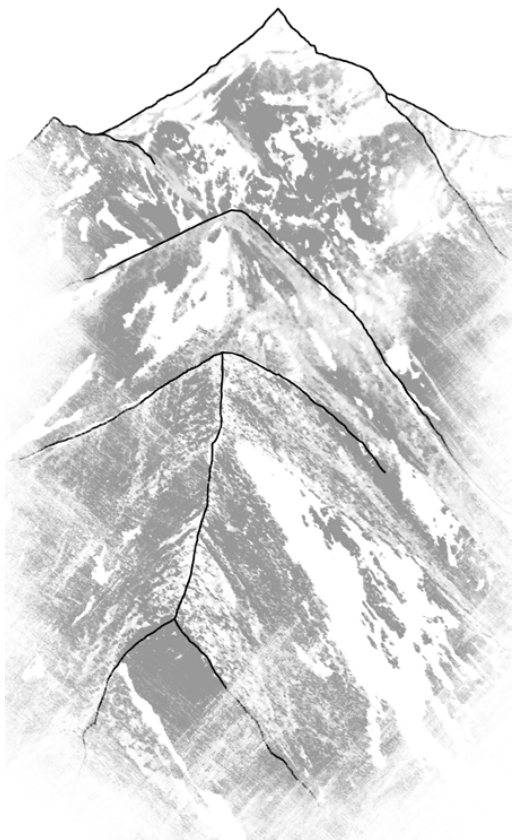
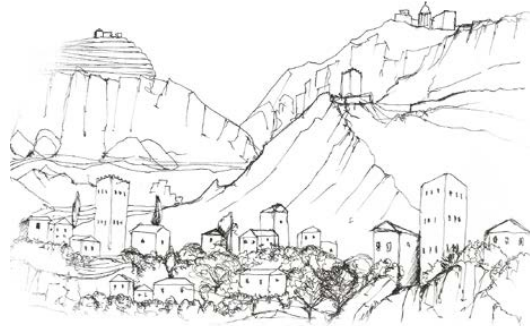
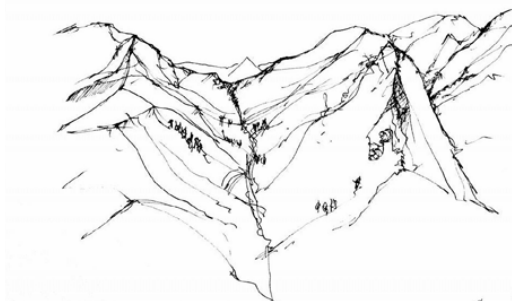
"Μα πουθενά πάνω στην επιφάνεια της ξερής γης, δεν απαντάς μιαν άφθονη ανάβρα νερού σ'όλη τη Μάνη. Άνυδρη και άδεντρη ανάφτει και ψήνεται η φτωχή κάτω από τον ήλιο, απ'άκρη σ'άκρη. Οι Δρυάδες εκδικήθηκαν τρομερά τον απόγονο του εμπρηστή και του λοτόμου. Από τότε ένας λαός ολόκληρος, έξυπνος και γενναίος, ο λαός της Μάνης, ξεροφρύγεται στον ήλιο άδεντρος και ανήσκιωτος. Φλέγεται και διψάει και σβήνει τη δίψα του με νερό της βροχής, που κυλάει από τ'αυλάκια του δρόμου στις στέρνες."

"Έρχεται πρώτα το τοπίο, και μάλιστα όχι σε στοιχείο διακοσμητικό, σαν κορνίζα του ανθρώπου, για να υποβάλει την παρουσία του. Έρχεται ολωσδιόλου ανεξάρτητα, σαν μια αυτοουσία και αυτόνομη περίπτωση ζωής."

"Κι από πάνω κρεμαστές οι πανύψηλες βουνοκορφές του Ταϊγέτου, τρυπούν το γαλάζιο του ουρανού ψηλά. Ορθώνονται κοφτές, πολύκορφες στον αέρα. Κυματίζουν κατά το βοριά πάνω, κατά τη δύση κάτω."

"Είναι έρημη η γη που φρουρούν τούτα τα πετρένια τέρατα. Μέσα τους ζούσαν ταμπουρωμένες οι Μανιάτικες οικογένειες με τις μεγάλες παραδόσεις, που φτάνουν ως το Μεσαίωνα. Από τις πολεμίστρες αντικρύζονταν. Η μάχη τους έωνε και η μάχη τους χώριζε. Σαν δεν πολεμούσαν με τους Τούρκους, πολεμούσαν με τους Βενετσάνους. Και σαν δεν πολεμούσαν με τους Βενετσάνους, πολεμούσαν αναμεταξύ τους. Αλύπτα, ανελέπα, σκληρά."

Στρατής Μυριβήλης, Τα καπούλια του λιονταριού

Η Μάνη συγκεντρώνει μια πλούσια ιστορία με ίχνη που άφησαν όλες οι εποχές. Τα ευρήματα που εντοπίστηκαν σε πολλά από τα παραλιακά σπήλαια της χερσονήσου αποκαλύπτουν πως αυτός ο τόπος κατοικήθηκε για πρώτη φορά στην Παλαιολιθική εποχή. Από τότε η ανθρώπινη παρουσία συνεχίζεται αδιάκοπα μέχρι σήμερα σε αυτόν τον τόπο που το όνομά του προέρχεται από το επίθετο μανός-ή που σημαίνει ξερός, άνυδρος.

χάρτης με τις αρχαίες πόλεις και τοποθεσίες

- αρχαία πόλη
- δωρική πόλη
- σπήλαιο
- ☪ ιερό
- └ τάφος
- ⬠ κάστρο

Βυζάντιο

τουρκοκρατία

νεοελληνική ιστορία

330

1204

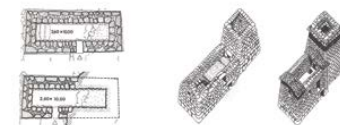
1453

1821

1900

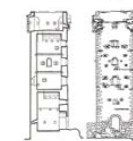
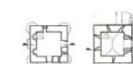
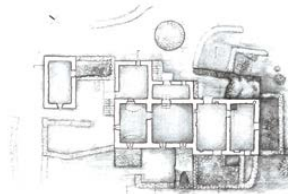
σήμερα

μεγαλιθικοί οικισμοί

Μετά την παρακμή του αρχαίου κόσμου οι παραθαλάσσιοι τόποι έγιναν ανασφαλείς και ο πληθυσμός της χερσονήσου αρχίζει να ζει αποτραβηγμένος στην ενδοχώρα, διασκορπισμένος σε πρωτόγονους γεωργοπτηνοτροφικούς πυρήνες. Αυτό μαρτυρούν οι ερειπωμένοι μεγαλιθικοί οικισμοί που διατηρήθηκαν ως σύστημα κατοίκησης στους επόμενους βυζαντινούς χρόνους. Από τον 9ο αιώνα η χερσονήσος εντάσσεται στο βυζαντινό θέμα Πελοποννήσου και ονομάζεται πλέον Μαΐνη ή Μάνη με κέντρο το ομώνυμο κάστρο στο Τηγάι. Στις αρχές του 13ου αιώνα η περιοχή καταλαμβάνεται από τους Φράγκους οι οποίοι αναδιοργανώνουν την κοινωνική και στρατιωτική δομή, κτίζοντας ή ενισχύοντας 3 κάστρα, του Πασσαβά, του Λεύκτρου και της Μεγάλης Μαΐνης. Κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο η Μάνη αποτέλεσε εξάρτημα του δεσποτάτου του Μυστρά.

αμυντική αρχιτεκτονική

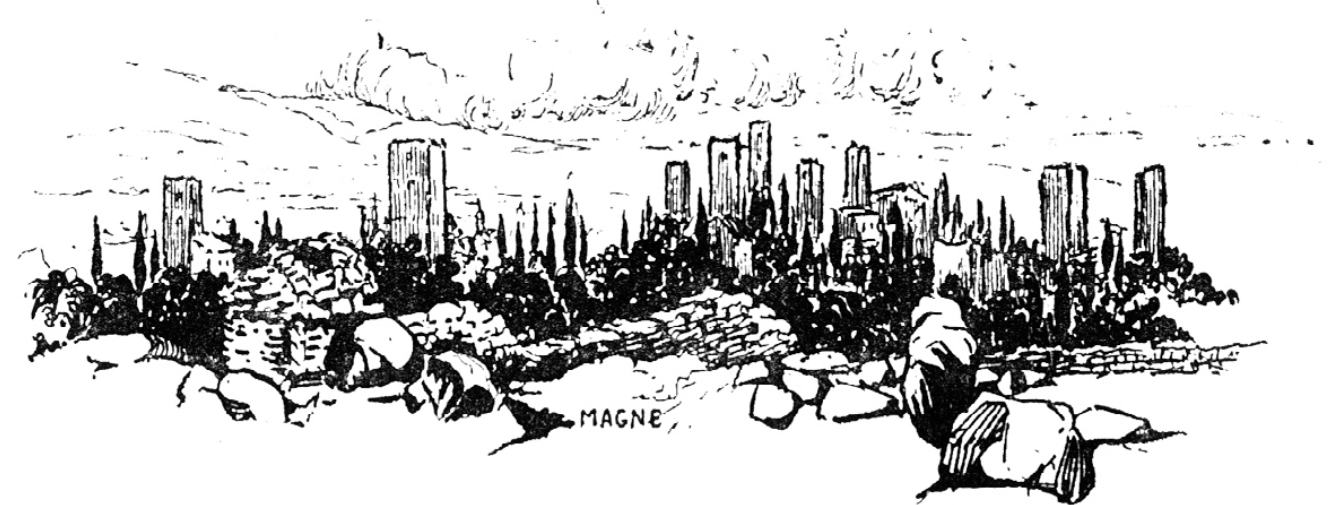
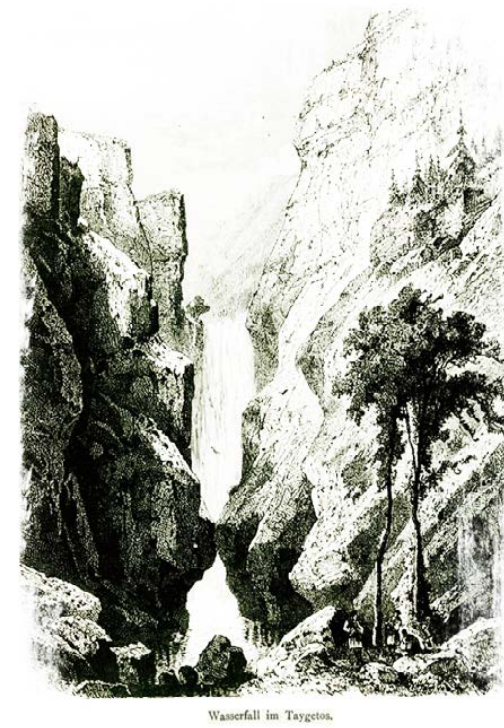

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας η Μάνη εντάχθηκε σε ένα προνομιακό καθεστώς σχετικής αυτονομίας. Λόγω των συνθηκών η πολεμική ετοιμότητα επιβλήθηκε ως βασικός τρόπος ζωής και οι ένοπλες αιματοσυγγενικές ομάδες, με τις πατροποτικές εγκαταστάσεις τους, επικράτησαν και διατηρήθηκαν ως βασικές μονάδες του κοινωνικοοικονομικού και οικισμένου χώρου.

αρχοντική αρχιτεκτονική

Στους απελευθερωτικούς αγώνες η συνεισφορά των κατοίκων ήταν μεγάλη, ωστόσο η ένταξη τους στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος συντελέστηκε με δυσκολία μιας και οι ίδιοι δεν ήταν έτοιμοι να πειθαρχήσουν σε οργανωμένη κεντρική εξουσία. Στις αρχές του 20ου αιώνα σημαντικό ανθρώπινο δυναμικό αποδεσμεύτηκε από τις τοπικές δραστηριότητες και μετακινήθηκε στα αστικά κέντρα με αποτέλεσμα τη χαλάρωση των οικογενειακών δεσμών και τη σταδιακή εγκατάλειψη και ερήμωση των οικισμών της χερσονήσου.

03 | χαρακτήρας ευρύτερης περιοχής

"Και δε χτίζουμε, όμως, ενάντια στη φύση, αλλά χτίζουμε με τη φύση"
Άρης Κωνσταντινίδης

Η χερσόνησος της Μάνης με την ιδιαίτερη γεωμορφολογία, την αναγνωρισμένη βιοποικιλότητα, το ήπιο κλίμα αλλά και τα τονισμένα ιδιότυπα χαρακτηριστικά -τόσο ιστορικά, κοινωνικά, εθνολογικά, όσο και οικιστικά και αρχιτεκτονικά- αποτελεί σημαντικό πολιτιστικό κεφάλαιο όχι μόνον στον περιφερειακό και εθνικό, αλλά και στον ευρωπαϊκό, μεσογειακό και διεθνή χώρο. Τα αναπτυξιακά σχέδια που έχουν συνταχθεί για την περιοχή έχουν προτείνει την ενίσχυση της παραδοσιακής γεωργικής οικονομίας και την πρόωθηση ήπιων μορφών τουρισμού, σε συνδυασμό με την προστασία και την ανάδειξη του μοναδικού φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου. Επιπλέον, όσον αφορά στις χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής, αυτές που κυριαρχούν είναι κυρίως δασικές εκτάσεις φυσικών βοσκότοπων και σκληροφυλλική βλάστηση. Παράλληλα, υπάρχουν κάποια τμήματα γεωργικής γης και μεγάλο ποσοστό ελαιώνων κυρίως στο Δήμο Οιτύλου. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι ο νομός Λακωνίας διαθέτει περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000 και περιοχές ζωνών ειδικής προστασίας πανίδας και χλωρίδας. Δυστυχώς όμως οι περιοχή δέχεται αρκετές πιέσεις. Οι σημαντικότερες είναι η υπερβόσκηση και οι συχνοί εμπρησμοί, καθώς και η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα του τοπίου. Είναι πολύ σημαντικό λοιπόν να παρθούν μέτρα σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία με τη σειρά της μπορεί να αναδειχθεί σε κύριο μοχλό τουριστικής ανάπτυξης. Η ιδέα του οικοτουρισμού θεωρείται κατάλληλη για την περιοχή, αφού συμβάλλει στην προστασία των πολύτιμων οικοσυστημάτων. Για να επιτευχθούν όμως τα παραπάνω θεωρούμε πως θα πρέπει να αξιοποιηθούν κατάλληλα οι προοπτικές της περιοχής όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα παράγωγής με εναλλακτικές μορφές καλλιέργειας και παραγωγή Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης.

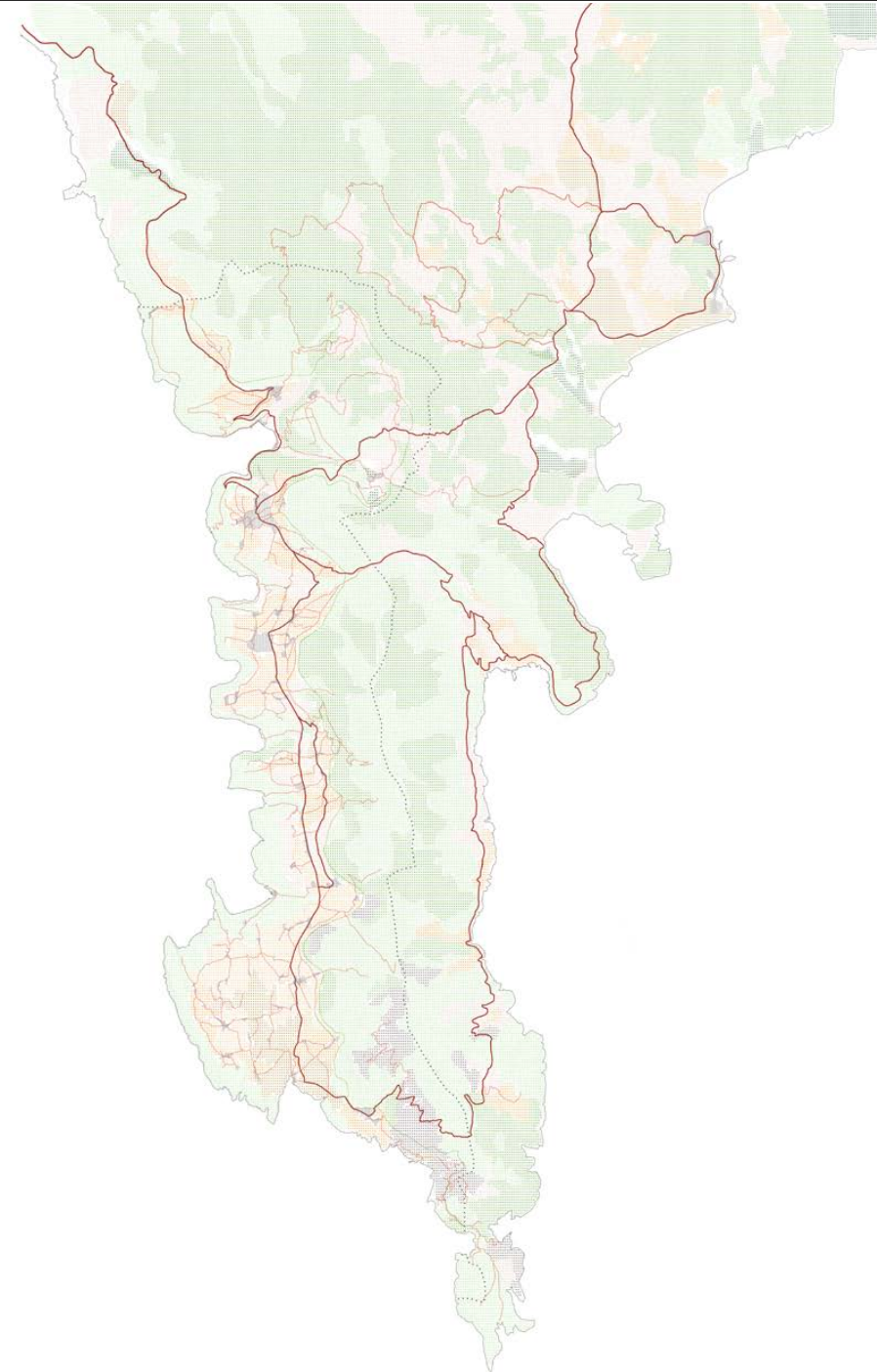
ΦΕΚ 5733/Δ/2013

_δημιουργία ολοκληρωμένου σχεδίου χωρικής οργάνωσης που να εξασφαλίζει εσωτερική συνοχή, αλλά και να αναπτύσσει λειτουργικές συμπληρωματικές σχέσεις με την ιστορική ενότητα της Μάνης

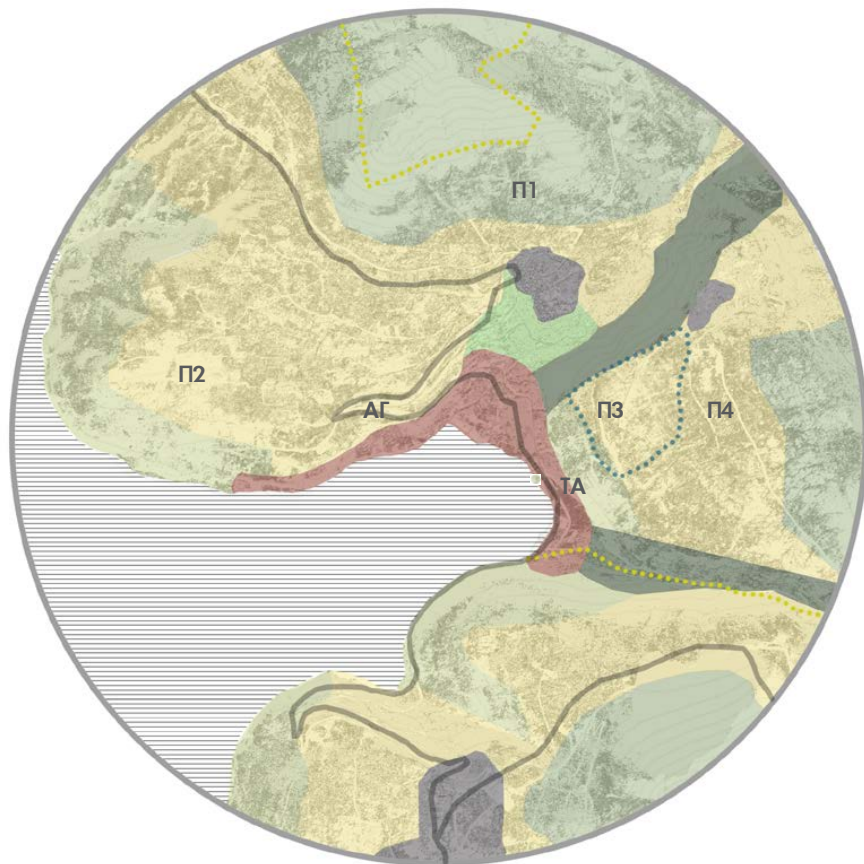
_προστασία των στοιχείων του χώρου που υποστηρίζουν την ανάπτυξη εξειδικευμένων μορφών πολιτιστικού τουρισμού που σχετίζονται με το οικιστικό περιβάλλον και το ιστορικό - φυσικό τοπίο

_πρωτεραιότητα επανάχρησης των υφιστάμενων κελυφών που θα πρέπει να ενισχυθεί και με οικονομικά κίνητρα, αλλά και διευκόλυνση επιχειρηματικών δράσεων για τη συστηματική και εκτενή ανάπτυξη των εγκαταληφθέντων μικρών οικισμών και των κοινόχρηστων χώρων τους με μέτρα αναζωογόνησης

- περιοχή προστασίας ταϊγέτου ορεινών & όγκων
- ενότητες αγροτουριστικής ανάπτυξης ενδοχώρας
- περιοχές προστασίας αξιόλογων παραλιακών & παράκτιων περιοχών & περιοχών μεγάλων κλίσεων
- οικιστική περιοχή
- περιοχές προστασίας απορροών κυρίων ρεμάτων
- περιοχές τουρισμού-αναψυχής-τουριστικά κέντρα

- οικιστικές ενότητες
- κύριο οδικό δίκτυο
- δευτερεύον οδικό δίκτυο
- πλατύφυλλα & κωνοφόρα
- σύνθετα συτήματα καλλιέργειας
- οπωροφόρα δέντρα & φυτείες με σαρκώδεις κορμούς
- φυσικοί βοσκότοποι
- φυσική βλάστηση
- ελαιώνες
- αποτεφρωμένη έκταση

- Π1: Περιοχή Προστασίας Ταϊγέτου και Ορεινών Ογκών
- Π2: Περιοχή Προστασίας Αξιόλογων Παραλιακών Παράκτιων Περιοχών και Περιοχών μεγάλων κλίσεων
- Π3: Περιοχή Προστασίας Αξιόλογων Οικιστικών Τοπίων και Ένταξης στο Αγροτικό Τοπίο
- Π4: Περιοχή Προστασίας Κοιλάδων Απορροής Κύριων Ρεμάτων
- ΑΓ: Περιοχή Αγροτικής Ενδοχώρας
- ΤΑ: Περιοχή Τουρισμού και Αναψυχής
- Οικισμοί
- ⋯ Ζώνη Natura
- ⋯ Κυρηγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και περιοχές προστασίας
- Βασικός οδικός άξονας

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- μοναδικό τοπίο-μεγάλη ποικιλία κλωρίδας και πανίδας
- καλές κλιματολογικές συνθήκες
- ισχυρή ιστορική, αρχαιολογική και πολιτιστική κληρονομιά
- πλούσια και ιδιαίτερη αρχιτεκτονική κληρονομιά
- πολλαπλές επιλογές διαφορετικού τύπου τουριστικών προορισμών
- δυνατότητες του πρωτογενή τομέα για παραγωγή υψηλής ποιότητας παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- γήρανση πληθυσμού
- εποχικότητα τουρισμού
- τάση εγκατάλειψης και ερήμωσης των οικισμών
- υποβάθμιση του μανιάτικου τοπίου λόγω της διάσπαρτης και ακανόνιστης δόμησης και της αυξημένης ανοικοδόμησης ξενοδοχειακών συγκροτημάτων
- στασιμότητα στον πρωτογενή τομέα
- μονοκαλλιέργεια της ελιάς

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- ειδικές - εναλλακτικές μορφές τουρισμού: οικότουρισμός - αγροτουρισμός - περιηγητικός τουρισμός κ.α.
- ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα μέσω νέων μορφών παραγωγής και νέων προϊόντων
- αξιοποίηση του υπάρχοντος κτηριακού δυναμικού με στόχο την προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς

ΑΠΕΙΛΕΣ

- σταδιακή ερήμωση των οικισμών
- επιπτώσεις από το ΦΕΚ του 2013

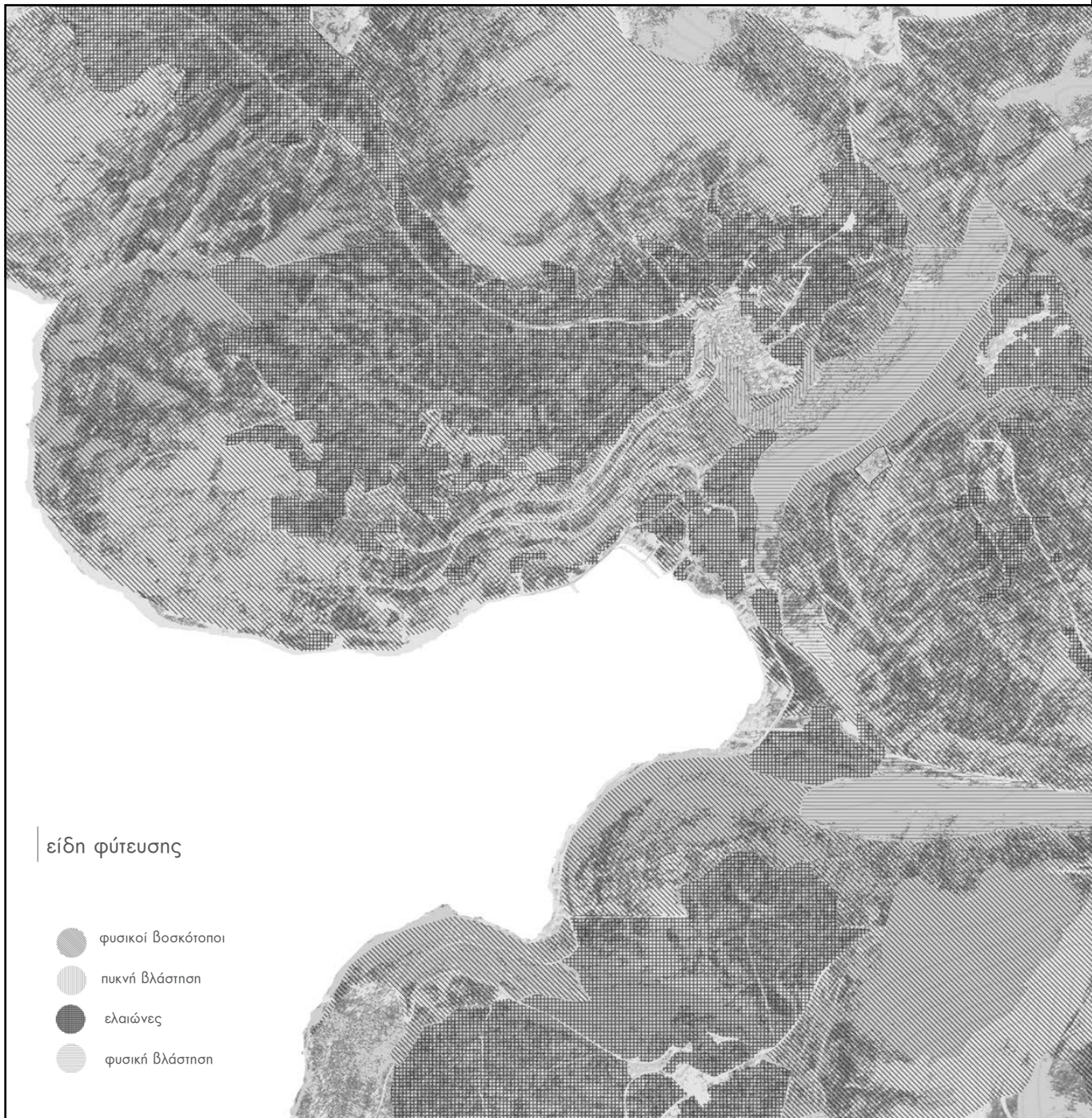
"... Ετούτο το τοπίο είναι σκληρό σαν τη σιωπή, σφίγγει στον κόρφο του τα πυρωμένα λιθάρια, σφίγγει στο φως τις ορφανές ελιές. Δεν υπάρχει νερό. Μονάχα φως. Ο δρόμος χάνεται στο φως κι ο ίσκιος των μαντρών είναι σίδερο. "

Γιάννης Ρίτσος, Ρωμιοσύνη

Όλη η μελέτη η οποία προηγήθηκε μας βοήθησε στο να κατανοήσουμε το ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο επιλέξαμε να εργαστούμε. Επόμενο βήμα λοιπόν, ήταν να προσδιορίσουμε τον τόπο που θα έχουμε ως σημείο αναφοράς μας. Το γεγονός ότι μας ενδιέφερε να καταστήσουμε τη διπλωματική μας εργασία όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστική και πραγματοποιήσιμη αποτέλεσε πολύ σημαντικό παράγοντα για την επιλογή του τόπου. Και γι' αυτό το λόγο αποφασίσαμε εξ αρχής να μην ασχοληθούμε με σκηνογραφικές επεμβάσεις σε ιστορικά συγκροτήματα οικισμών και ούτε να επιχειρήσουμε να προτείνουμε κάποιες μουσειακές ή τουριστικές εγκαταστάσεις. Καταλήξαμε πως ο καλύτερος τρόπος για να μπορέσει ένας "παραμελημένος" τόπος να αναπτυχθεί σταθερά και μακροπρόθεσμα είναι μέσω της επαναλειτουργίας του πρωτογενή τομέα παραγωγής και του παράλληλου συνδυασμού του με τον δευτερογενή τομέα. Μετά από αρκετή έρευνα λοιπόν σχετικά με της δυνατότητες στον πρωτογενή τομέα της ευρύτερης περιοχής εντοπίσαμε μία μελέτη του γεωπονικού πανεπιστημίου Αθηνών σχετικά με την ανάπτυξη καλλιεργειών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών στο Δήμο Οιτύλου στην Ανατολική Μάνη.

Περιορίσαμε λοιπόν το εύρος της περιοχής για την αναζήτηση του καταλληλότερου τόπου και τελικά τον Απρίλιο του 2014 αποφασίσαμε να επισκευτούμε τον οικισμό του Οιτύλου. Μετά από επιτόπια έρευνα ημερών, ανάλυση της δομής του οικισμού και προσπάθεια κατανόησης τόσο του παρελθόντος όσο και των μελλοντικών αναγκών του καταλήξαμε πως ο συγκεκριμένος οικισμός αποτελεί ιδανικό τόπο για την εφαρμογή της εργασίας μας. Μετά από ανάλυση και επεξεργασία των πληροφοριών που συλλέξαμε και έρευνα στη βιβλιογραφία, επισκεφθήκαμε πάλι ένα χρόνο μετά, τον Μάρτιο του 2015, τον οικισμό για να επιλέξουμε την ακριβή τοποθεσία επέμβασης.

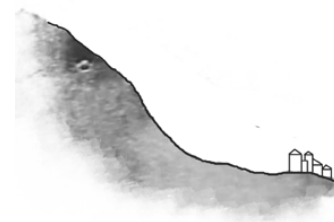

τοπίο

το φαράγγι

ο ταύγετος

ο κάμπος

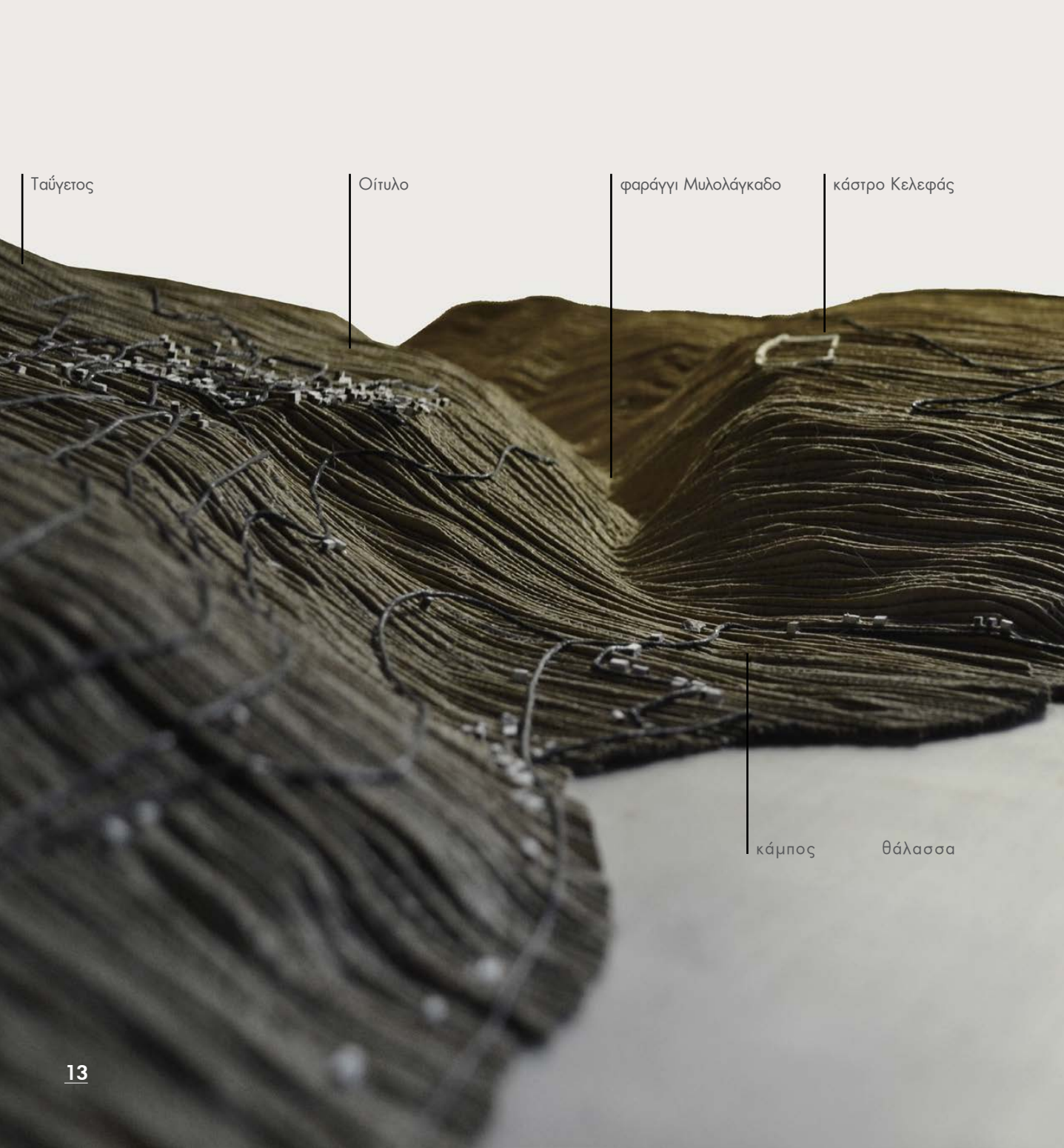
η θάλασσα

Το φαράγγι Μυκολάγκαδο στα νοτιοανατολικά πήρε το όνομά του από τους νερόμυλους που υπήρχαν εκεί. Αποτελεί φυσικό όριο και προσφέρεται για πεζοπορικές διαδρομές.

Στη βόρεια πλευρά του οικισμού ξεκινά να ορθώνεται ο Ταύγετος, ο οποίος αποτελεί ένα φυσικό όριο και ερμηνεύεται ως σκηνογραφικός καμβάς.

Μπροστά και κάτω από το χωριό απλώνεται ο κάμπος του Οιτύλου, με το Καραβοστάσι από τη μια μεριά, και το Νέο Οίτυλο από την άλλη. Στις απότομες κατωφέρειες, οι κάτοικοι συγκράτησαν τα λιγοστά χώματα χτίζοντας ξερολιθιές και φύτεψαν ελιές. Έτσι πρασίνισε η περιοχή μέχρι κάτω στον κάμπο, αυτόν τον άφησαν "ξέσκεπο" χωρίς δέντρα για να καλλιεργήσουν τα δημητριακά τους. Μετά το 1970 άρχισαν να δεντροφυτεύουν τον κάμπο.

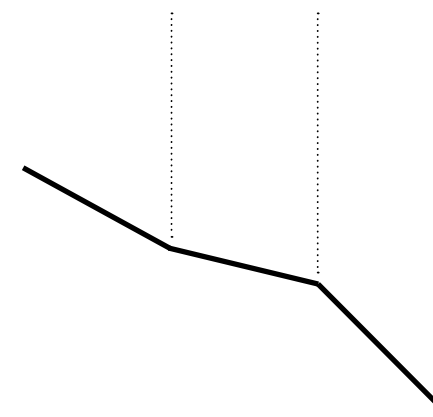
Νοτιοανατολικά του χωριού βρίσκεται η θάλασσα αποτελώντας ένα όριο αλλά ταυτόχρονα και ένωση μέσω του υγρού στοιχείου με άλλες περιοχές. Λιμάνι του Οιτύλου είναι το Καραβοστάσι στη δυτική πλευρά.

Δημογραφικά στοιχεία

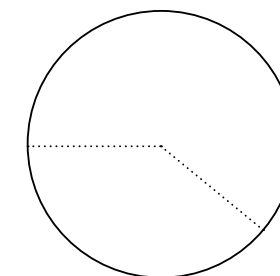
πληθυσμιακή εξέλιξη	1991	2001	2011
δημοτική ενότητα οϊτύλου	4.514	4.807	4.504
κοινότητα οϊτύλου	540	497	392
οϊτύλο	350	331	150

Κατά την εικοσαετία 1981 - 2001, ο πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Οϊτύλου αυξάνεται κατά 22% περίπου. Η αύξηση αυτή όμως είναι πλασματική, λόγω του ότι μεγάλο ποσοστό του αστικού πληθυσμού απογράφεται στον τόπο καταγωγής και όχι στον τόπο μόνιμης κατοικίας του. Συνδέεται όμως με την εποχιακή εγκατάσταση για μεγάλο διάστημα του έτους στον τόπο καταγωγής.

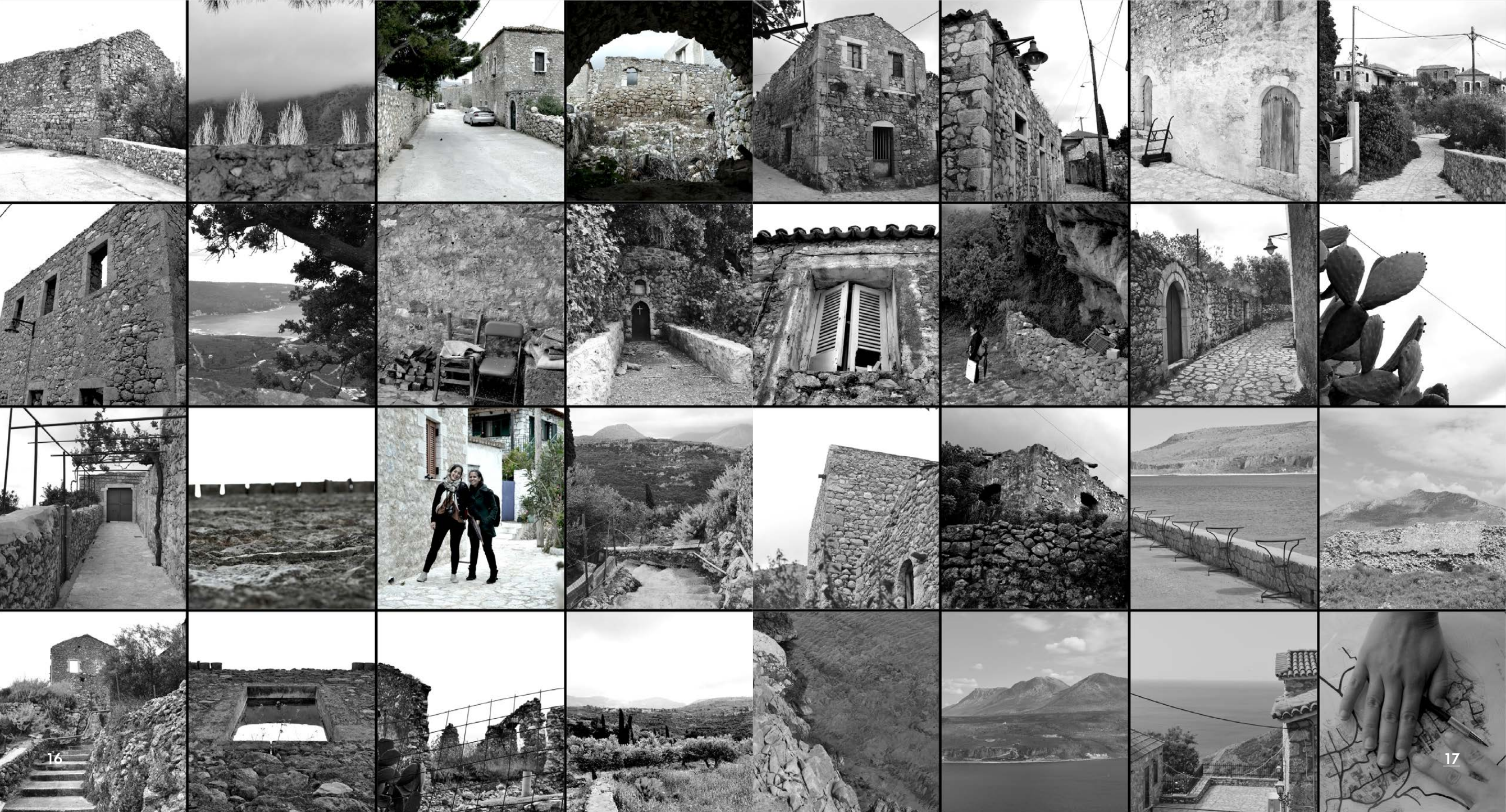

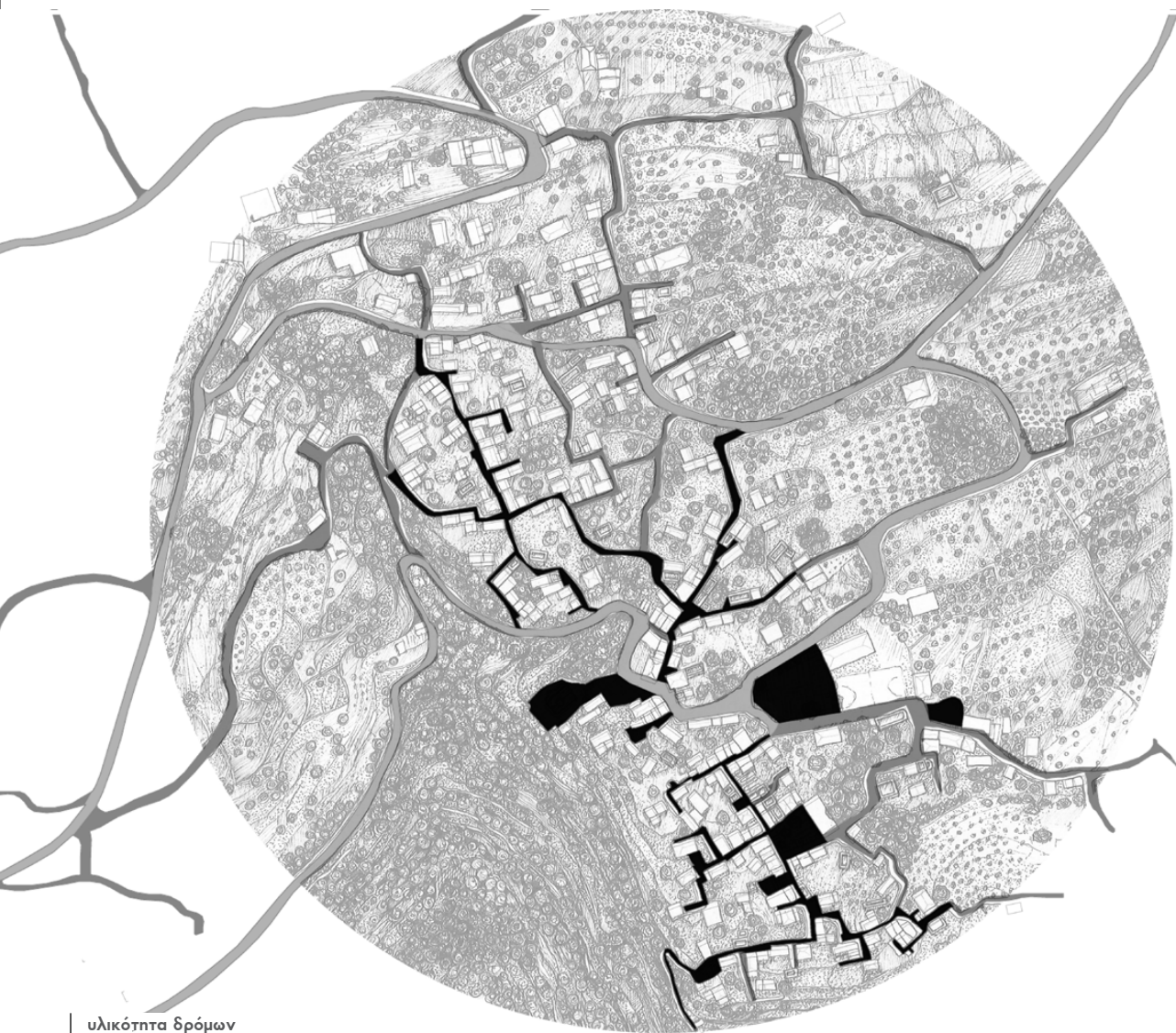
σύσταση οικισμού

Οι μόνιμοι κάτοικοι του οικισμού υπολογίζονται γύρω στους 100 - 150, εκ των οποίων το 60% περίπου είναι ηλικιωμένοι. Από τους νεότερους ηλικιακά, οι περισσότεροι ασχολούνται με την καλλιέργεια της ελίας, ενώ τα τελευταία χρόνια πολλοί στράφηκαν και στον τουρισμό.

υλικότητα δρόμων

- πλακόστρωση
- τσιμέντο
- άσφαλτος

ύψη

- 1 όροφος
- 2 όροφοι
- 3 όροφοι

χούσις

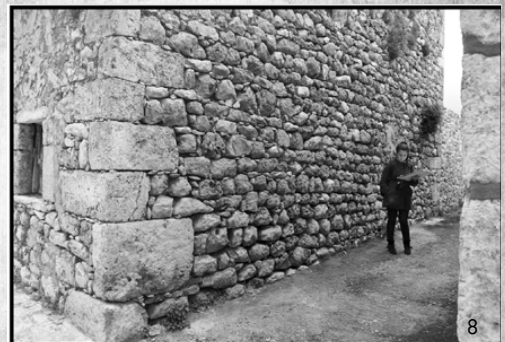
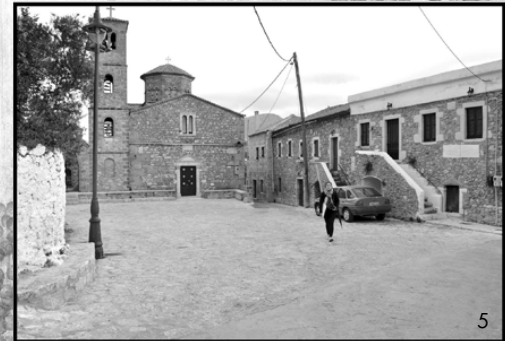
- εστίαση
- εμπόριο
- σχολείο
- εκκλησίες

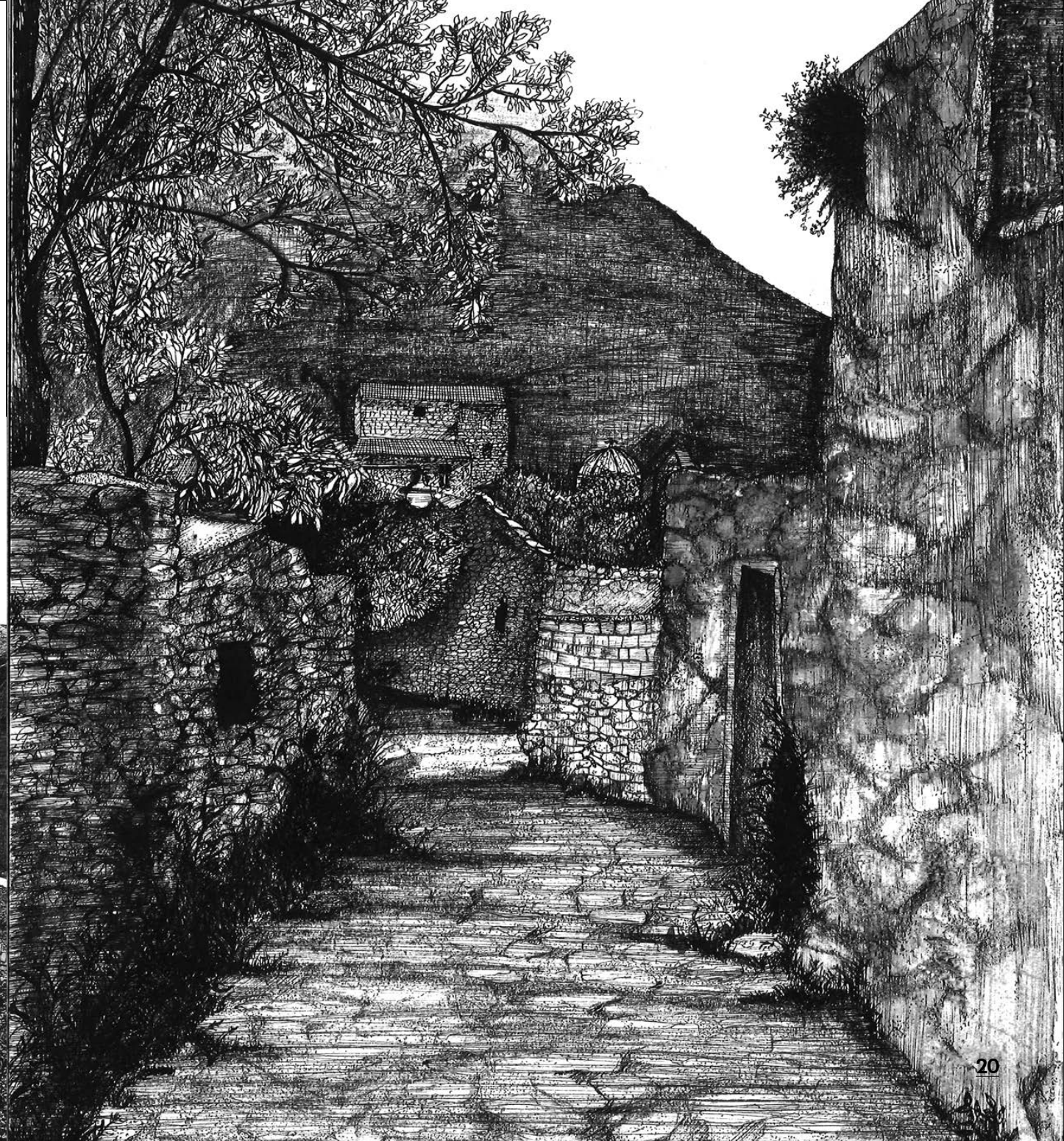
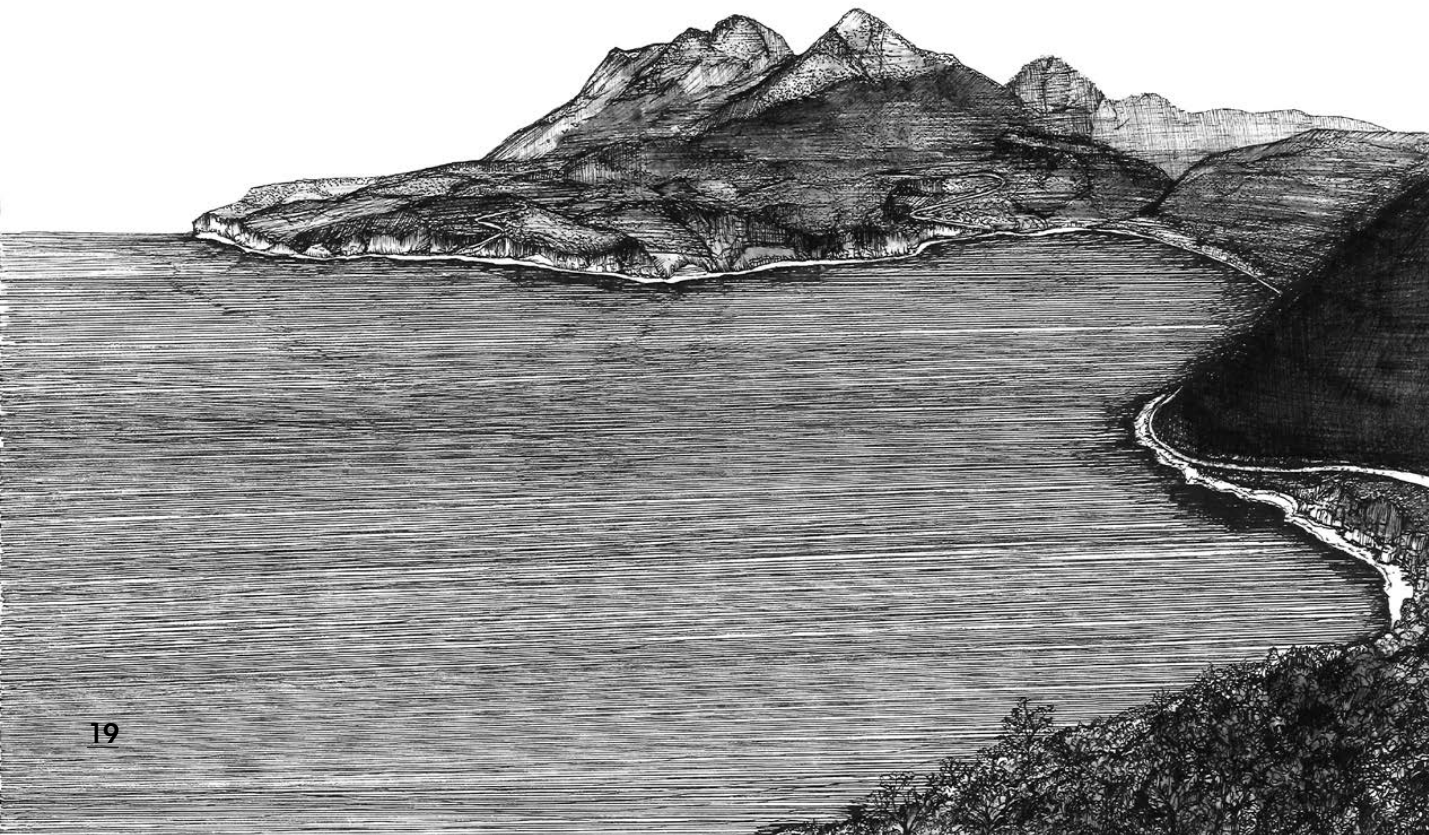

κατάσταση

- νέα
- ερείπια
- παλαιά

χαρακτηριστικά σημεία οικισμού

"Αποσκιρτώ μες στα φυλλώματα. Από μακριά διακρίνω την ελαφριά κοιλάδα. Η μέρα αυτή είναι σαν πλημμυρίς φωτός. Στις φλέβες και στα φύλλα της ρέει το αίμα που την ζωντανεύει και απομακρύνει τις τυχάρπαστες σφενδόνες."

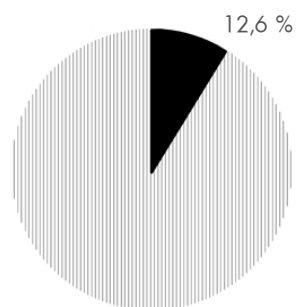
Ανδρέας Εμπειρικός, Γραπτά ή Προσωπική Μυθολογία

πρόταση καλλιέργειας Α.Φ.Φ.

- το παραδοσιακό παραγωγικό πρότυπο που κυριαρχεί στον πρωτογενή τομέα, σε συνδυασμό με την απουσία καθετοποίησης της παραγωγής δε δημιουργούν θετικές προοπτικές για την ανάπτυξη του τομέα στο Δήμο.
- η στροφή σε νέες μορφές καλλιέργειας, ωστόσο, αποτελεί μια νέα παράμετρο που μπορεί να αλλάξει ριζικά τα δεδομένα.
- δυναμικό στοιχείο ανάπτυξης αποτελεί η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η κλωρίδα της περιοχής σε μεγάλη ποικιλία Αρωματικών & Φαρμακευτικών Φυτών.

η κατάσταση στην Ελλάδα

- τα φρυγανικά οικοσυστήματα στην Ελλάδα καταλαμβάνουν το 12,6 περίπου της συνολικής της έκτασης. Τα Α.Φ.Φ. ανήκουν σε αυτά τα οικοσυστήματα
- αυτοφυείς πληθυσμοί απαντώνται σχεδόν σε ολόκληρη την Ελλάδα

Βασικοί παράγοντες που δεν επέτρεψαν να αναπτυχθεί ο κλάδος των Α.Φ.Φ.

- _ Έλλειψη ειδικών γνώσεων, πείρας και εμπειρίας
- _ Έλλειψη στρατηγικής στο χώρο του marketing
- _ Αδυναμία οργάνωσης της εμπορίας των Α.Φ.Φ.
- _ Ισχυρός ανταγωνισμός με τις γειτονικές χώρες
- _ Μετακίνηση μεγάλου αριθμού νέων από τις ορεινές περιοχές στα αστικά κέντρα

πλεονεκτήματα Α.Φ.Φ.

- τα Α.Φ.Φ. λόγω των ιδιοτήτων τους, βρίσκουν πλήθος εφαρμογών στη βιομηχανία παρασκευής ροφημάτων, στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών (αρωματισμό & συντήρηση), στη ζαχαροπλαστική, στη μαγειρική, στη φαρμακοβιομηχανία, στη βιομηχανία καλλυντικών και την αρωματοποιία.
- η καλλιέργεια Α.Φ.Φ. είναι μια καθαρά γεωργική παραγωγική διαδικασία που δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης σε επίπεδο οικογενειακής εκμετάλλευσης ή μικρών εταιρικών σχημάτων.
- η εγκατάσταση των καλλιεργειών δεν έχει πολλές απαιτήσεις καθώς μπορεί να πραγματοποιηθεί σε εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις και σε εκτάσεις υποβαθμισμένες από την υπερβόσκηση ή την υπερεκμετάλλευση, αξιοποιώντας αρωματικά είδη της τοπικής κλωρίδας και συμβάλλοντας στη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην περιοχή.
- τα αρωματικά είδη είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες και δεν έχουν απαιτήσεις σε καλλιεργητικές φροντίδες και προστατεύουν το έδαφος από τη διάβρωση.
- για την εγκατάσταση της καλλιέργειας δεν απαιτείται κόστος περίφραξης καθώς τα Α.Φ.Φ. δεν είναι εύληπτα από τα αγροτικά ζώα. Το κόστος περιορίζεται στις δαπάνες για την εγκατάσταση κατά το πρώτο έτος και συνδυάζονται με τη μελισσοκομία.
- τα Α.Φ.Φ. αποτελούν δυναμική εναλλακτική καλλιέργεια υπό την προϋπόθεση να γίνει εκτός από την πρωτογενή παραγωγή και μεταποίηση του αγροτικού προϊόντος με σκοπό την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και κατ' επέκταση την αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών.
- η διαδικασία μεταποίησης των Α.Φ.Φ. (απόσταξη, εκκύλιση, λυοφιλίωση κλπ) καθώς και η τυποποίηση - συσκευασία των παραγόμενων προϊόντων είναι απλή και δεν προϋποθέτει την επένδυση μεγάλων εγκαταστάσεων και κεφαλαίων. Με την ανάπτυξη του κλάδου των Α.Φ.Φ. επιδιώκεται η αξιοποίηση και η προστασία άγονων εδαφών ορεινών και ημιορεινών περιοχών και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων των περιοχών αυτών

| Ευκάλυπτος

- _αιθαλής δέντρο με ξερό φλοιό που μαδάει βγάζοντας μακριές ταινίες αφήνοντας τον κορμό λείο και το χρώμα του σταχτίλευκο
- _ φτάνει σε ύψος τα 40 - 50μ
- _ η περιφέρεια του κορμού του είναι περίπου 8μ
- _ προσφέρει σκιά και δροσιά και απομακρύνει τα κουνούπια

| Τίλιο

- _το τίλιο προέρχεται από το δέντρο τιλιά ή φιλύρα
- _φυλλοβόλο δέντρο που συνήθως φτάνει τα 20 με 40μ.
- _έχει παχιά φυλλοσία και κάνει πολύ καλή σκιά
- _χρησιμοποιούμενα μέρη του δέντρου είναι τα άνθη αποξηραμενα

| Χαμομήλι

- _ μονοετές φυτό
- _συνήθως δεν ξεπερνά τα 30εκ.
- _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 30εκ. και 30εκ. επί των γραμμών

| Μαντζουράνα

- _πολυετές φυτό και φτάνει σε ύψος μέχρι τα 60εκ
- _έχει μία χαρακτηριστική όμορφη οσμή λεβάντας
- _προτιμά τον περιορισμένο ήλιο
- _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 50-60εκ. και 20εκ. επί των γραμμών

| Ρίγανη

- _θαμνώδες, πολυετές φυτό
- _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 50-60εκ. και 30-40εκ. επί των γραμμών
- _το φυτό έχει ύψος 20-80 εκ.
- _τα άνθη της ξεραίνονται σε ειδικά υπόστεγα ή ξηραντήρια και στη συνέχεια τρίβονται και κοσκινίζονται
- _θέλει πολύ ήλιο και έδαφος με καλή αποστράγγιση

| Λεβάντα

- _ θαμνώδες, πολυετές φυτό με ύψος 30 έως 80εκ.
- _ αξιολογεί επικλινείς εκτάσεις και προτιμά βορινό προσανατολισμό
- _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 1μ.και 80-100εκ. επί των γραμμών

| Λουίζα

- _φυλλοβόλος θάμνος με ύψος ανάμεσα στο 1,5μ με 2μ
- _χαρακτηριστικό έντονο άρωμα που θυμίζει λεμόνι
- _θέλει μέρος πλιόλουστο
- _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 80-100εκ. και 60-70εκ. επί των γραμμών

| Δυόσμος

- _ πολυετές φυτό που φτάνει σε ύψος 30εκ ως 1,50μ
- _προτιμά πλούσια ηλιοφάνεια και νότιο προσανατολισμό
- _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 60-70εκ και 30-40εκ επί των γραμμών

| Θυμάρι

_θαμνώδες, πολυετές φυτό
 _συνήθως φτάνει ως τα 30εκ.
 _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 50-60εκ. και 30-40εκ. επί των γραμμών

| Μελισσόχορτο

_μονοετές φυτό
 _συνήθως έχει ύψος 70-150εκ.
 _προτιμά κυρίως νότιο προσανατολισμο
 _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 60-70εκ. και 40-50εκ. επί των γραμμών

| Δεντρολίβανο

_πυκνόφυλλος, αειθαλής θάμνος που δε ξεπερνά τα 2 μ.
 _σε εδάφη με κλίση η καλλιέργεια θα πρέπει να γίνεται από τα βορειοανατολικά προς τα νοτιοδυτικά.
 _στα ξηρικά χωράφια οι αποστάσεις των φυτών στην ίδια γραμμή είναι 60μ και μεταξύ των γραμμών 80μ

| Βασιλικός

_επίσης, θαμνώδες φυτό μικρού ύψους ως 30εκ
 _είναι ευαίσθητο στις χαμηλές θερμοκρασίες
 _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 50εκ. και 50εκ. επί των γραμμών

| Τσαί του Βουνού

_πολυετές φυτό
 _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 70-80εκ. και 40-50εκ. επί των γραμμών
 _φτάνει μέχρι τα 40εκ. σε ύψος.
 _φυτό προσαρμοσμένο για να επιβιώνει σε απόκρημνες βραχώδεις περιοχές με υψόμετρο άνω των 1000 μέτρων

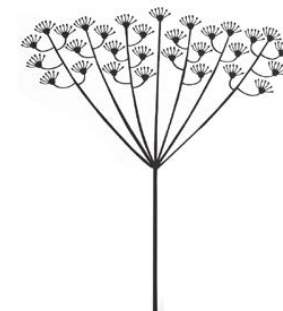
| Φασκόμυλο

_πολυετές, θαμνώδες φυτό, με πολυάριθμα κλαδιά, ύψους μέχρι 50εκ.
 _έχει έντονη αρωματική οσμή
 _τα φύλλα του ξηραίνονται στη σκιά
 _το ύψος του κυμαίνεται από 30 - 80εκ

| Γλυκάνισος

_φτάνει σε ύψος μέχρι τα 80εκ
 _η φύτευση γίνεται σε γραμμές που απέχουν 50εκ. και 70εκ. επί των γραμμών
 _έχει ανάγκη πολύ ήλιο

| Ιπποφαές

_θαμνώδες φυτό που έχει ύψος από 0,5 - 6 μ
 _έχει μεγάλη απαίτηση σε πλούσια πλιοφάνεια για την καλή ανάπτυξή του και δεν ανέχεται σκιερές συνθήκες δίπλα σε μεγαλύτερα δέντρα
 _ο καρπός του έχει χρωματισμό που ποικίλει στην ωριμότητά του, από το κίτρινο μέχρι το κόκκινο

φασκόμπλο

ρίγανη

βασιλικός

τσάι του βουνού

λεβάντα

λουίζα

θυμάρι

δεντρολίβανο

μαντζουράνα

χαμομήλι

θρούμπι

γλυκάνισος

"Ίσως σε άλλους τόπους - έξω από τον ελληνικό ορίζοντα - η δράση του αρχιτέκτονα να 'ναι πιο εύκολη, ίσως η τεχνική να μπορεί να σταθεί μοναχή της. Όμως εδώ, στην Ελλάδα και μέσα στη φύση που έχει η ίδια μια τόσο πνευματική ομορφιά και όπου το τοπίο είναι τόσο αρχιτεκτονικά συγκροτημένο, η τεχνική δεν είναι ποτέ δυνατό να σταθεί τόσο σκληρή, τόσο γδυτή, χωρίς το στοιχείο που θρέφει τον τόπο."

Αρης Κωνσταντινίδης

Η πρότασή μας σε μεγαλύτερο βαθμό ασχολείται με την κτηριακή δομή που θα φιλοξενήσει τις μεταποιητικές διαδικασίες των καλλιεργειών των Α.Φ.Φ. Παρόλα αυτά θέλαμε να έχει έναν συνολικό και ενιαίο χαρακτήρα και γι' αυτό περιλαμβάνει και μια σκέψη για διάφορες επεμβάσεις μικρής κλίμακας και μέσα στον οικισμό. Στο πλαίσιο του χαρακτήρα του οικισμού, μας απασχόλησε το γεγονός ότι δεν είναι εύκολα κατανοητός λόγω της περίπλοκης δομής του. Μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε το κέντρο του και το διαχωρισμό του σε δύο μαχαλάδες αλλά η περιπλάνηση και περιήγηση στο εσωτερικό του απαιτεί πολύ χρόνο από έναν επισκέπτη. Η βασική σκέψη μας λοιπόν είναι να οργανωθούν διαδρομές που θα διατρέχουν τα σημαντικότερα σημεία του οικισμού στα οποία θα βρίσκονται και οι επεμβάσεις. Στο επίπεδο των επεμβάσεων, επιλέγουμε να ασχοληθούμε με συγκεκριμένα κτηριακά αποθέματα που θα φιλοξενήσουν τις λειτουργίες που σχετίζονται με την παραγωγική διαδικασία της μεταποίησης. Πιο συγκεκριμένα τέτοιες λειτουργίες αποτελούν το κτήριο που θα στεγάζει το συνεταιρισμό, το μικρό κέντρο ενημέρωσης, ένα πωλητήριο και εκθετήριο καθώς και ένα ερευνητικό κέντρο για τα Α.Φ.Φ. Τα κτήρια αυτά μαζί με κάποιες δημόσιες κατασκευές μικρής κλίμακας, συγκροτούν το σύνολο της πρότασης μας που τελικά συνδέονται μέσω της κύριας-βασικής διαδρομής με τις καλλιέργειες και το κτήριο μεταποίησης.

Ο επισκέπτης λοιπόν το πρώτο σημείο που συναντά είναι η πλατεία του χωριού όπου εκεί θα ενημερωθεί για το τι συμβαίνει στο Οίτυλο και θα είναι έτοιμος να ξεκινήσει την περιπλάνησή του. Μπορεί να διαλέξει πόσες και ποιες διαδρομές θα κάνει ή την σειρά με την οποία θα ξεκινήσει καθώς οι διαδρομές αυτές στόχο έχουν πέρα από να τον ενημερώσουν για το τι συμβαίνει στον οικισμό σε σχέση με την παραγωγή Α.Φ.Φ., να τον κάνουν να περιπλανηθεί στον τόπο και το τοπίο. Πορείες που αναδεικνύουν τα σημεία όπου η θέα της θάλασσας, του Ταυγέτου και του φαραγγιού εμφανίζονται στον επισκέπτη και τον κάνουν να αντιληφθεί συνολικά τα μοναδικά τοπιακά χαρακτηριστικά που περιτριγυρίζουν τον οικισμό. Ύστερα από την περιπλάνησή του στο τοπίο θα καταλήξει στο τέλος του οικισμού όπου συνεχίζοντας μια πορεία μέσα σε ελαιώνες θα βρεθεί στην αρχή του μικρού φαραγγιού. Εκεί θα συναντήσει τη γέφυρα η οποία συνδέει τον οικισμό με το κτήριο μεταποίησης και έπειτα με τις καλλιέργειες.

στόχοι

- _καλλιέργεια και μεταποίηση Α.Φ.Φ.
- _οικονομική ανάπτυξη του τόπου
- _δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- _επιστροφή του πληθυσμού στον τόπο
- _αποφυγή ερήμωσης του οικισμού
- _επεμβάσεις στον οικισμό
- _ανάπτυξη αγροτουρισμού - οικότουρισμού
- _διαφύλαξη της αρχιτεκτονικής-πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς του οικισμού

ΤΙ;

καθετοποιημένη μονάδα μεταποίησης Α.Φ.Φ.

κίνητοποίηση επιχειρηματικότητας σε μεσομακροχρόνια οπτική (για την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων ονομασίας προέλευσης)

πρότυπες καλλιέργειες Α.Φ.Φ.

παραγωγική μονάδα μεταποίησης και επεξεργασίας

επεμβάσεις στον οικισμό

διαδρομές πεζών

αξιοποίηση λανθάνοντος κτηριακού δυναμικού

αξιοποίηση και διαμόρφωση κενών υπαίθριων χώρων

ΠΟΙΟΙ;

κάτοικοι

καταγόμενοι

εθελοντές

πανεπιστήμια

φοιτητές

ερευνητές

οι θεάσεις από την περιοχή

ΠΩΣ;

κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση

Είναι μια επιχείρηση η οποία ανήκει στα μέλη της και διοικείται ισότιμα από αυτά. Η λειτουργία της βασίζεται στην επίδιωξη συλλογικού οφέλους ενώ το κέρδος της προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν το κοινωνικό συμφέρον. Πιο συγκεκριμένα, μια Κοινωνική Συν. Επ. Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού, αποσκοπεί στο τοπικό και συλλογικό συμφέρον, στην απασχόληση, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ανάπτυξης. Αφορά στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών σε τομείς όπως: ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η οικολογία, η εκπαίδευση, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων και τη διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων.

ΓΙΑΤΙ;

ευκαιρία ανάπτυξης

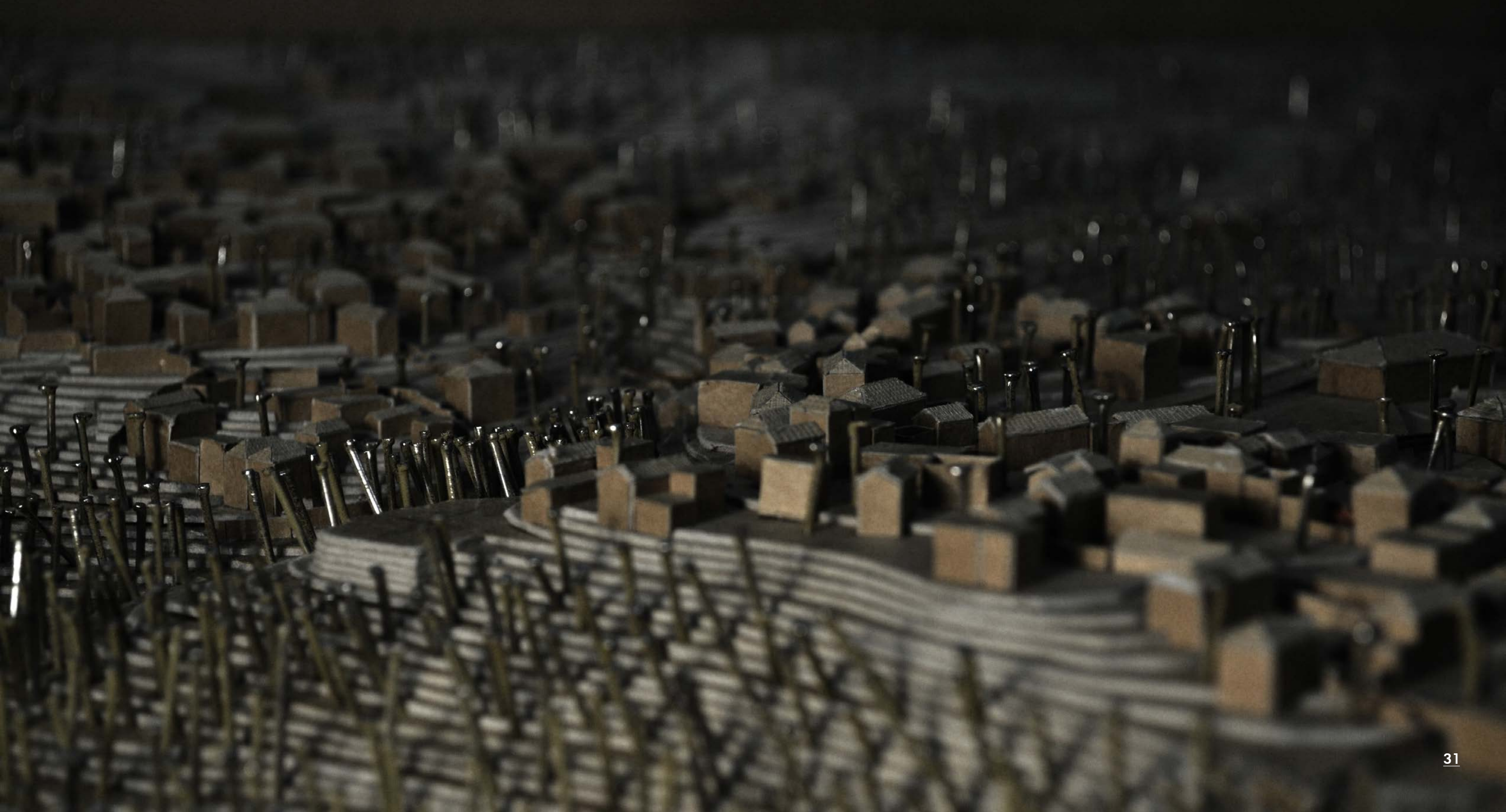
αποφυγή ερήμωσης

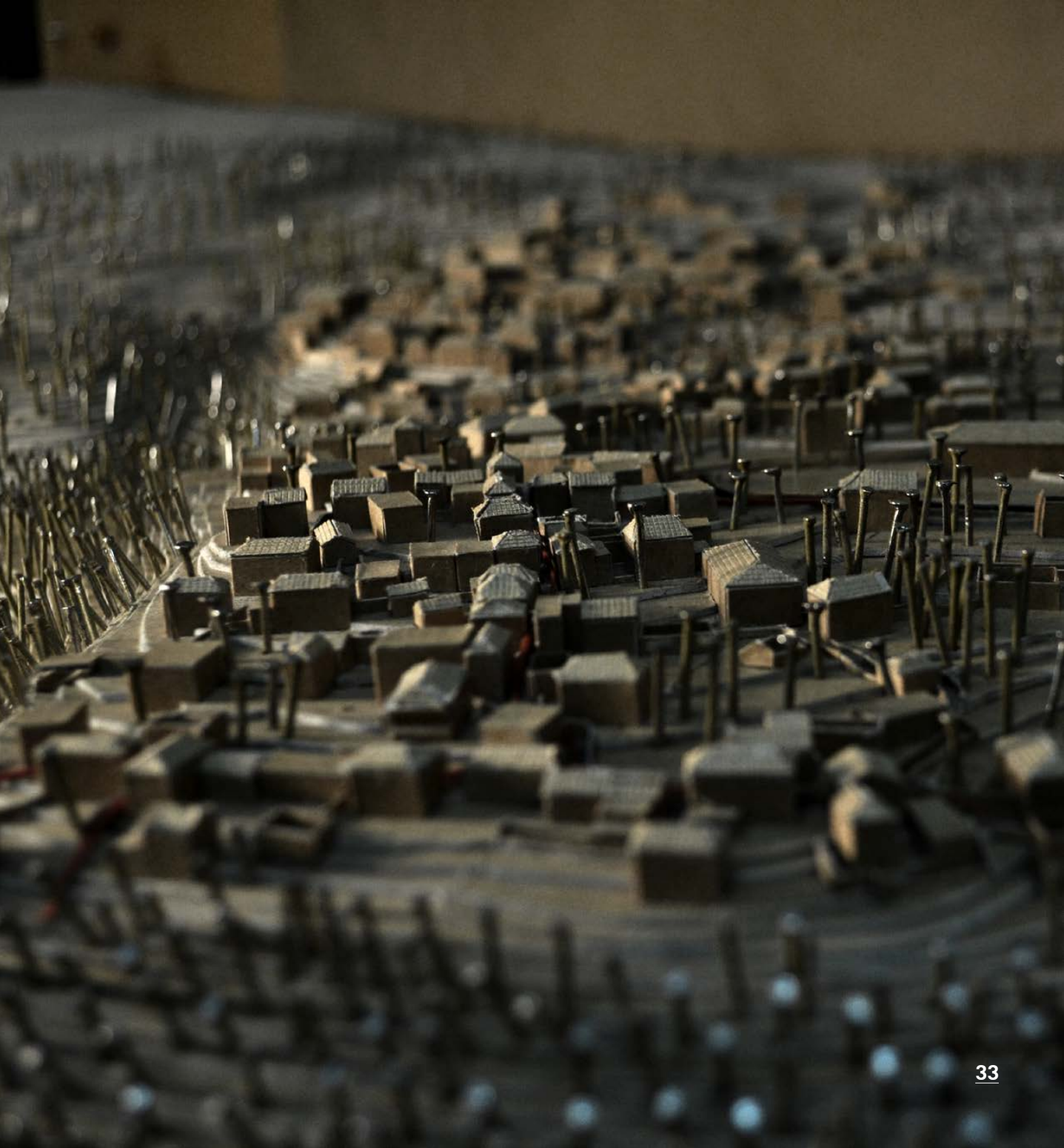

χλωρίδα περιοχής

| Πουρνάρι

_ το πουρνάρι είναι ένα είδος αείφυλλης σκληρόφυλλης δρυός με ευρεία εξάπλωση γύρω από τη Μεσόγειο
 _ φύεται ως αειθαλής θάμνος ή μικρό δέντρο ύψους 1-6 m
 _ είναι ιδιαίτερα ξηρανθεκτικό είδος, αφού φύεται στα όρια της ερήμου, και παίζει σημαντικό οικολογικό ρόλο, αφού προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση

| Κυπαρίσσι

_ το κυπαρίσσι είναι κωνοφόρο, αειθαλές φυτό με 18 είδη που βρίσκονται στις περιοχές της Βορείου Αμερικής, στις χώρες της Μεσογείου και στη Δυτική Ασία
 _ τα περισσότερα είδη είναι δέντρα που φτάνουν σε ύψος τα 30 μέτρα και έχουν σχήμα οβελίσκου
 _ λίγα είναι τα θαμνώδη που είναι αυτοφυή άγριων βραχωδών περιοχών με απλωμένα κλαδιά που δεν ξεπερνούν σε ύψος τα 7

| Κισσός

_ είναι αειθαλής θάμνος, μακρόβιος, αναρριχώμενος ή έρπων και σπάνια δενδρύλλιο.
 _ ο αναρριχώμενος κισσός δημιουργεί μικρές εναέριες ρίζες που συντελούν στη συγκράτηση του φυτού κατά την αναρρίχηση σε διάφορα υποσπρίγματα

| Άγρια Αχλαδιά

_ φυλλοβόλο, αγκαθωτό δέντρο, που φτάνει τα 6 μέτρα ύψος. Τα νεαρά κλαδιά στην αρχή έχουν λευκές τρίχες, αργότερα όμως είναι γυμνά.
 _ τα φύλλα είναι πράσινα επάνω και γαλαζοπάτη κάτω. Τα άνθη είναι λευκά.
 _ αναπτύσσεται σε ηλιόλουστες θέσεις και όχι πολύ υγρά, καλά στραγγιζόμενα εδάφη. Απαντάται σε ξέφωτα δασών, περιθώρια χωραφιών και δίπλα σε δρόμους.

| Ελιά

_ η ελιά ή ελαιόδενδρο είναι γένος καρποφόρων δέντρων της οικογένειας των Ελαιοειδών, το οποίο συναντάται πολύ συχνά και στην Ελλάδα
 _ είναι δέντρο αειθαλές και έχει φύλλα αντίθετα, λογχοειδή και σκουροπράσινα
 _ τα δένδρα της φυτεύονται σε ευθείες σειρές και ανάλογα με την ποικιλία και την ποιότητα του εδάφους η απόσταση μεταξύ των σειρών κυμαίνεται από 7 έως 20 μέτρα

| Φραγκοσυκιά

_ η φραγκοσυκιά είναι κακτοειδές φυτό, πολύκλαδο, το οποίο μπορεί να φτάσει μέχρι ύψος 3-5 μέτρων. Δεν έχει κορμό και αποτελείται από σαρκώδη επίπεδα τμήματα («φύλλα») με μορφή ελλειπτικού δίσκου, ενωμένα μεταξύ τους.
 _ ο καρπός της φραγκοσυκιάς είναι το φραγκόσυκο, ο οποίος είναι ένα κίτρινο φρούτο με μικρά αγκαθάκια στην επιφάνειά του

| Άγρια Ελιά

_ η ελιά ή ελαιόδενδρο είναι γένος καρποφόρων δέντρων της οικογένειας των Ελαιοειδών, το οποίο συναντάται πολύ συχνά και στην Ελλάδα
 _ είναι δέντρο αειθαλές και έχει φύλλα αντίθετα, λογχοειδή και σκουροπράσινα

| Άγρια Συκιά

_ η συκιά είναι δικοτυλήδονο φυτό που ανήκει στο γένος Συκιά και ευδοκίμει σε περιοχές με θερμό και δροσερό κλίμα και σε υψόμετρα μέχρι 1700μ. Είναι δέντρο πολύ κοινό στην Ασία, στη Μέση Ανατολή και στις Μεσογειακές χώρες.
 _ Οι καρποί της τρώγονται νωποί ή ξεροί

"... Ο άνθρωπος είναι μαλακός και διψασμένος σαν το κόρτο, άπληστος σαν το κόρτο, ρίζες τα νεύρα του κι απλώνουν
Σαν έρθει ο θέρος προτιμά να σφυρίζουν τα δρεπάνια στο άλλο χωράφι . Σαν έρθει ο θέρος άλλοι φωνάζουν για να
ξωρκίσουν το δαιμονικό, άλλοι μπερδεύονται μες στα αγαθά τους, άλλοι ρητορεύουν. Αλλά τα ξόρκια, τ' αγαθά , τις
ρητορείες, σαν είναι οι ζωντανοί μακριά τι θα τις κάνεις ; Μήπως ο άνθρωπος είναι άλλο πράγμα ; Μην είναι αυτό που
μεταδίνει τη ζωή ; Καιρός του σπείρουν, καιρός του θερίζουν."

Άγγελος Σικελιανός, Ανθολογία Αποστολίδη

Τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά αφού συλλεχθούν (είτε με το χέρι είτε με τη βοήθεια μηχανημάτων) μπορούν να επεξεργαστούν και να παράγουν προϊόντα ξηρής δρόγης και αιθέρια έλαια.

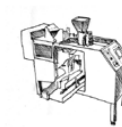
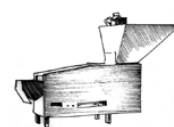
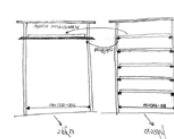
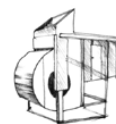
Μετά την συγκομιδή, το φυτικό υλικό οδηγείται από τις καλλιέργειες στον πρώτο χώρο παραλαβής και υποδοχής του όπου τοποθετείται σε μεγάλες επιφάνειες και μπορεί να φυλαχθεί εκεί έως και κάποιες ημέρες μέχρι να ξεκινήσει η διαδικασία μεταποίησης του. Ο χώρος αυτός πρέπει να είναι σκιερός, δροσερός και να εξαερίζεται με ρεύμα αέρα. Έπειτα, πραγματοποιείται ο έλεγχος του νωπού φυτικού υλικού σε μικρό εργαστηριακό χώρο. Στη συνέχεια, ακολουθούν οι διαδικασίες του διαχωρισμού, κοπής και πλύσης του νωπού υλικού. Οι επόμενες διαδικασίες που ακολουθούν είναι η ξήρανση και η απόσταξη ανάλογα με το επιθυμητό τελικό προϊόν (ξηρή δρόγη ή αιθέριο έλαιο). Ανάλογα με τον τύπο του φυτού, η απόσταξη μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε σε ξηρό είτε σε νωπό υλικό. Η ξήρανση επιτυγχάνεται με δύο τρόπους.

1) Ξήρανση με έκθεση στον αέρα, είναι ο πιο απλός τρόπος. Το υλικό απλώνεται σε λεπτές στρώσεις με καλό αερισμό, ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία της ξήρανσης

2) Ξήρανση με θέρμανση με χρήση ξηραντήρων. Υπάρχουν διάφοροι τύποι ξηραντήρων όπως οι απλοί φούρνοι και οι ξηραντήρες τύπου σήραγγας (τούνελ). Και στις δύο περιπτώσεις το φυτικό υλικό απλώνεται σε λεπτές στρώσεις πάνω σε ειδικό πλαίσιο και τοποθετείται στον ξηραντήρα.

Η απόσταξη πραγματοποιείται σε ειδικούς αποστακτικές που λειτουργούν με υδρατμούς.

Τέλος, ακολουθεί η συσκευασία του τελικού προϊόντος και η αποθήκευσή του.

Υποδοχή / Παραλαβή:
χώρος αναμονής του φυτικού υλικού προς επεξεργασία χαρακτηριστικά : σκιερός/σκεπασμένος/δροσερός /να εξαερίζεται με ρεύμα αέρα

Έλεγχος νωπού φυτικού υλικού: μικρό εργαστήριο χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις

Διαχωρισμός/Κοπή/Πλύση νωπού φυτικού υλικού: χώρος που φιλοξενεί τα απαραίτητα μηχανήματα

Ξήρανση νωπού φυτικού υλικού: επιτυγχάνεται με 2 τρόπους: φυσική ξήρανση με πλαίσια ελεύθερα στο χώρο, τεχνητή ξήρανση με θαλάμους ξήρανσης χαρακτηριστικά: καλά εξαερισζόμενος χώρος

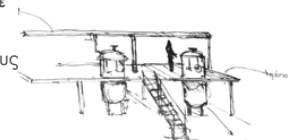
Κοπή και Ταξινόμηση ξηρού φυτικού υλικού: χώρος που φιλοξενεί τα απαραίτητα μηχανήματα

Αποθήκευση ξηρού φυτικού υλικού: τα παραλαμβόμενα μέρη συλλέγονται και αποθηκεύονται σε ξύλινα βαρέλια (για να αποτρέπεται η συμπίκνωση των υδρατμών και η ανάπτυξη μούχλας)

Συσκευασία: χώρος που φιλοξενεί τα απαραίτητα μηχανήματα

Αποθήκευση τελικών προϊόντων

Απόσταξη είτε νωπού είτε ξηρού φυτικού υλικού: χώρος που φιλοξενεί τους αποστακτικές

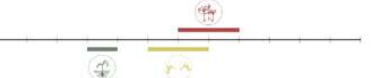

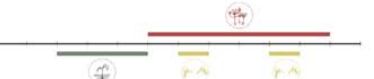

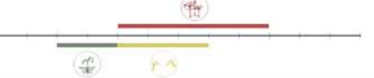

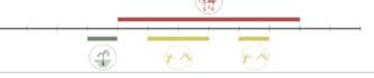

Καθαρισμός/Έλεγχος αιθέριων ελαίων: μικρός εργαστηριακός χώρος

Διατήρηση αιθέριων ελαίων: λόγω του ότι τα αιθέρια έλαια είναι πολύ ευαίσθητα πρέπει να διατηρούνται σε υποδοχείς ερμητικά κλειστούς, μακριά από το φως και σε δροσερό χώρο

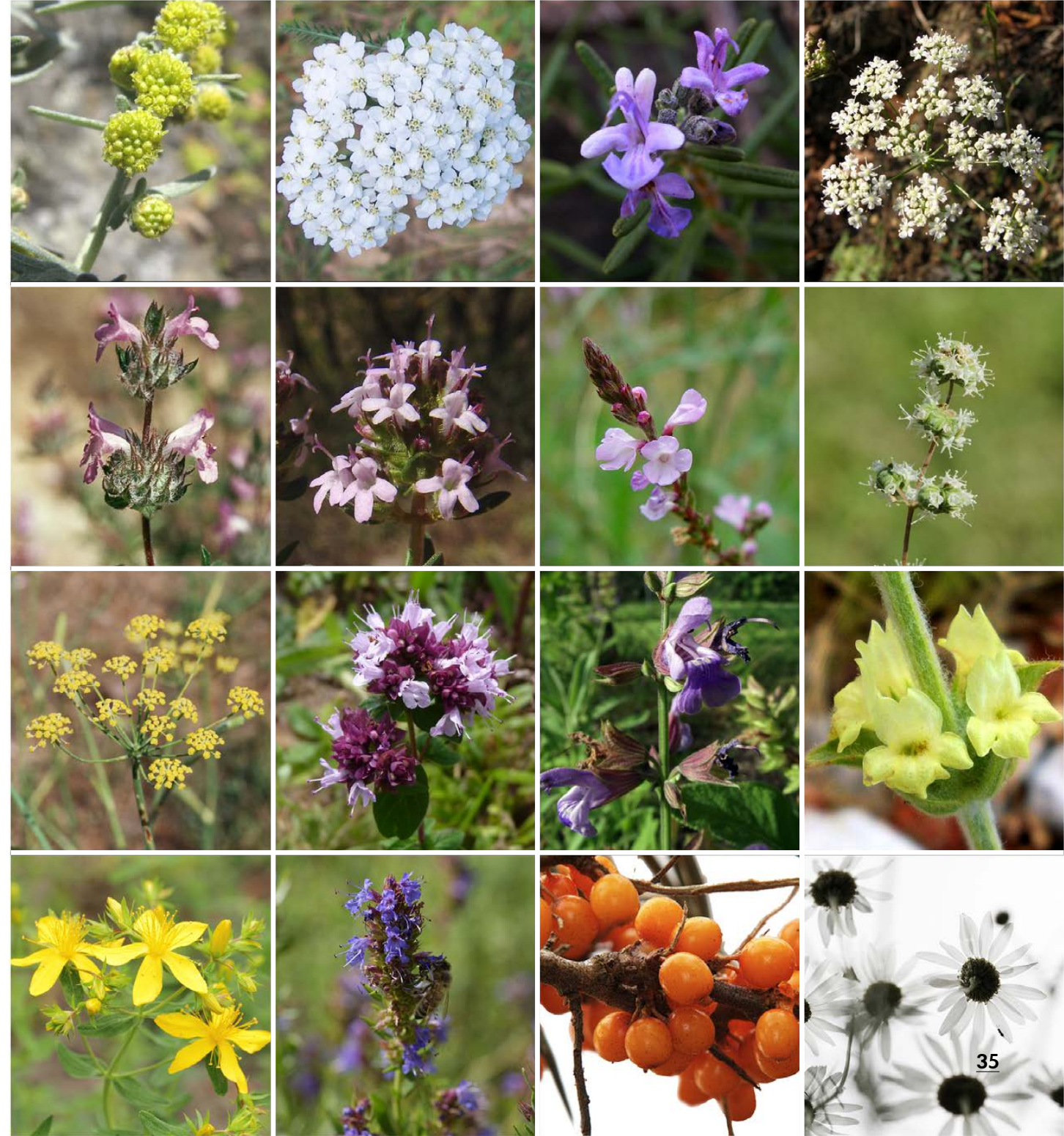
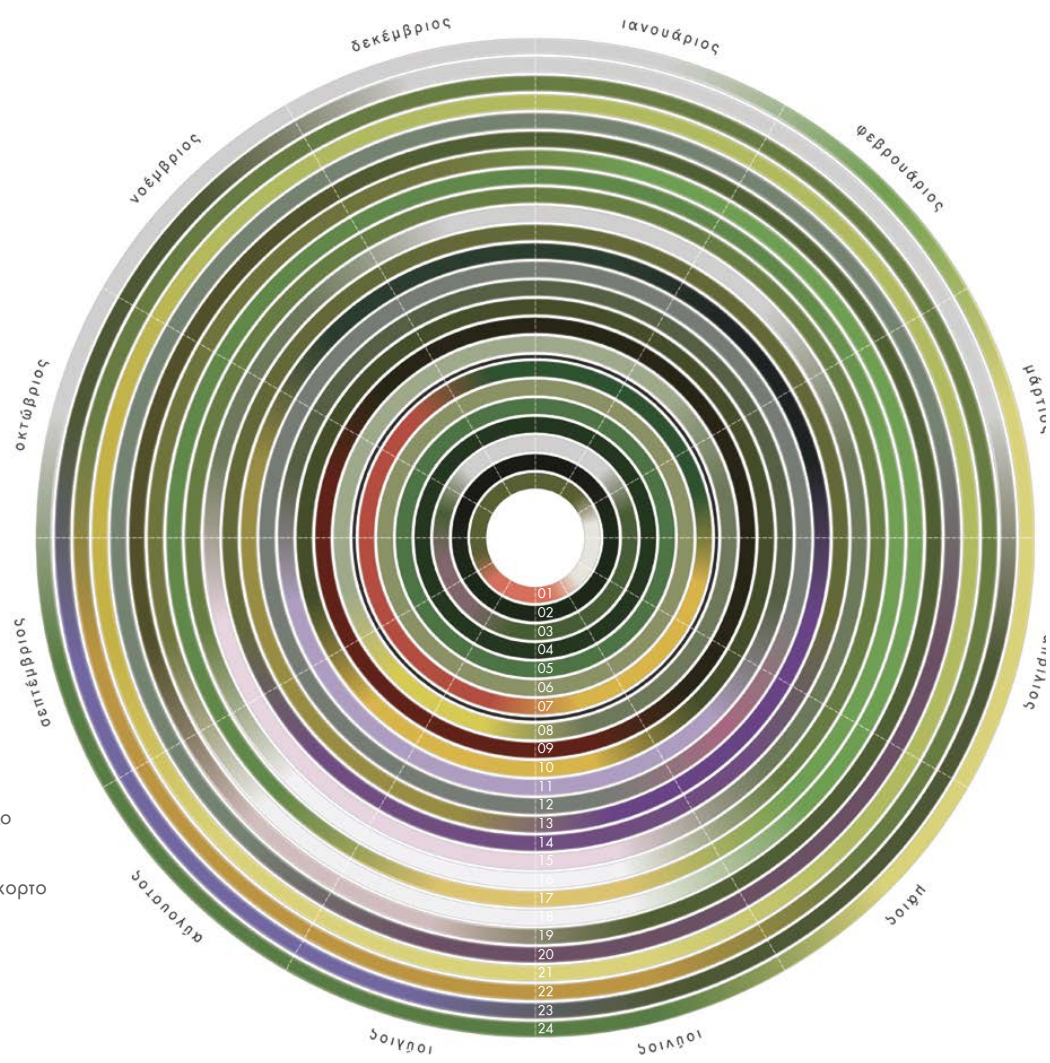

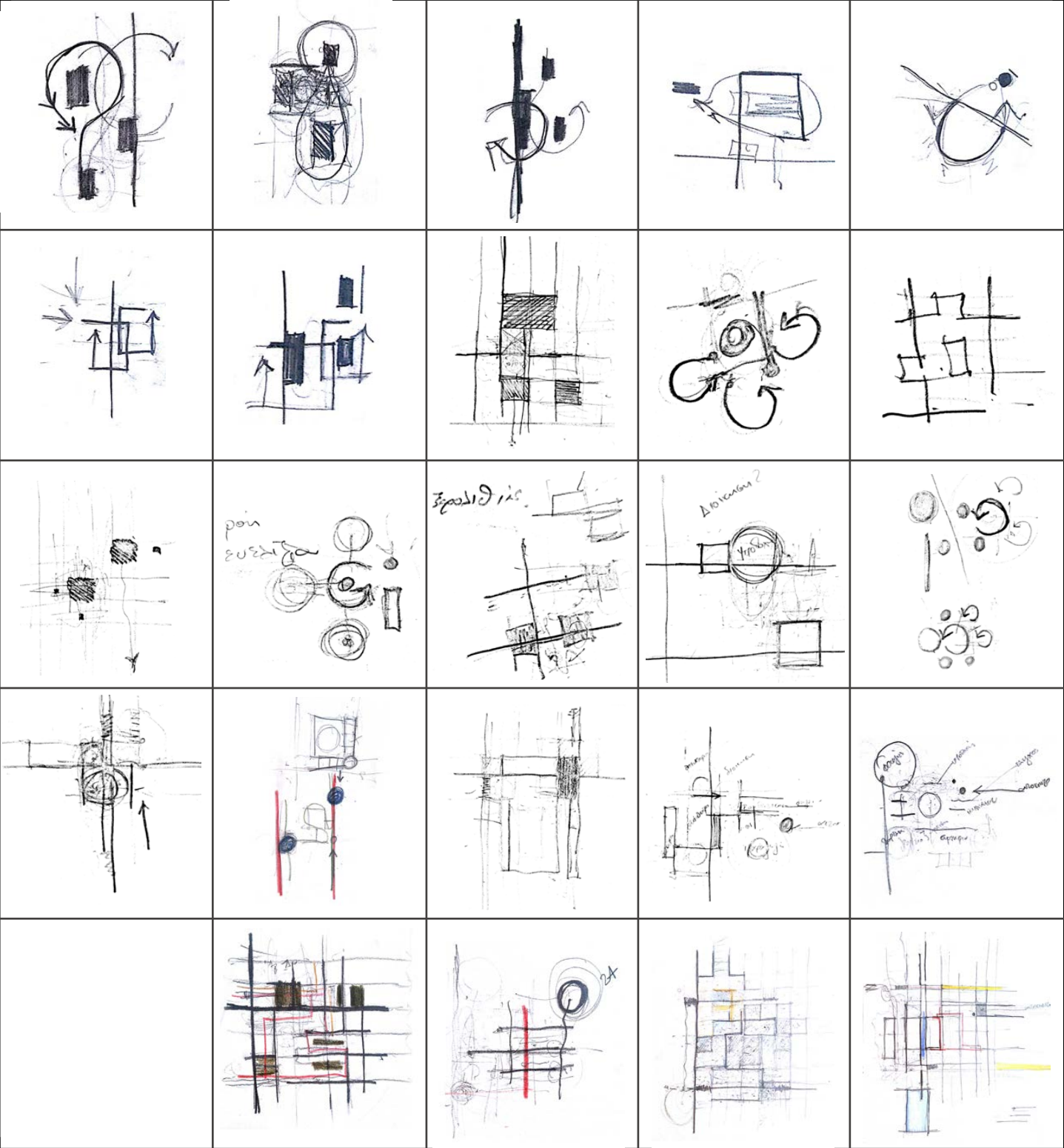
πληροφορίες Α.Φ.Φ.

όνομα	προέλευση	καρκτηριστικά	ήλιος	νερό	υψόμετρο	έδαφος	εγκατάσταση καλλιέργειας	μήνες	διάρκεια	συγκομιζόμενο μέρος	ξήρανση	απόσταση	χρήσεις
 αρτεμισία <i>artemisia absinthium</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις αλλά έχει υψηλές αποδόσεις σε ξηρά και ξηρά εδάφη			6-8 χρόνια		 		
 αχιλλέα <i>achillea millefolium</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις			5-8 χρόνια		 		
 γλυκάνισος <i>pimpinella anisum</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	καλλιεργείται συνήθως σε ξηρά χωράφι			120-150 μέρες				
 δεντρολίβανο <i>rosmarinus officinalis</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις			5-7 χρόνια				
 θρούμπι <i>Satureja thymra</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	αναπτύσσεται καλά σε αποστραγγιζόμενα και ελαφύατα εδάφη			5-7 χρόνια				
 θυμάρι <i>thymus vulgaris</i>	Μεσόγειος	 			ιδανικό υψόμετρο : 300 - 500 m	προσαρμόζεται και αναπτύσσεται καλά σε ξηρά, φιλικά και πενυρή προσήλια εδάφη			έως 1 χρόνο				
 λεβάντα <i>lavandula angustifolia</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	προτιμά ξηρά και πενυρή εδάφη			7-10 χρόνια				
 λουίζα <i>lippia citriodora</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	προτιμά το καλύτερο αποστραγγιζόμενο έδαφος			3-5 χρόνια		 		
 μαντζουράνα <i>majorana hortensis</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	προτιμά έδαφος θερμό			4-5 χρόνια				
 μάραθος <i>foeniculum vulgare</i>	Μεσόγειος	 			καλλιεργείται και σε ημιορεινό υψόμετρο	δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις			1-2 χρόνια		 		
 μελισσόχορτο <i>melissa officinalis</i>	Μεσόγειος	 			προτιμά ημιορεινές περιοχές	δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις			5-6 χρόνια		 		
 ρίγανη <i>origanum vulgare</i>	Μεσόγειος	 			προτιμά ημιορεινές περιοχές	δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις			7-10 χρόνια		 		
 σάλβια ή φασκόμυλο <i>salvia officinalis</i>	Μεσόγειος	 			προτιμά ημιορεινές περιοχές	αναπτύσσεται πολύ καλά σε εδάφη προσανατολισμένα στον ήλιο			13-15 χρόνια		 		
 ταϊά του βουνού <i>Sideritis clandestina</i>	Μεσόγειος	 			προτιμά ορεινές περιοχές	προτιμά βρακάδη έδαφη			7-10 χρόνια				

χρωματική παλέτα

- 01 | άγρια αχλαδιά
 - 02 | άγρια ελιά
 - 03 | άγρια συκιά
 - 04 | κυπαρίσσι
 - 05 | κισσός
 - 06 | πουρνάρι
 - 07 | φραγκοσυκιά
-
- 08 | αρτεμισία
 - 09 | ακίλλεα
 - 10 | γλυκάνισος
 - 11 | δεντρολίβανο
 - 12 | θρούμπι
 - 13 | θυμάρι
 - 14 | λεβάντα
 - 15 | λουίζα
 - 16 | μαντζουράνα
 - 17 | μάραθος
 - 18 | μελισσόχορτο
 - 19 | ρίγανη
 - 20 | σάλβια ή φασκόμυλο
 - 21 | τσαί του βουνού
 - 22 | υπέρικο ή βαλασαμόχορτο
 - 23 | ύσσωπος
 - 24 | χαμομήλι

"Η κάθε σύνθεση δημιουργείται ίσως μόνο μέσα από μια λεπτομερή και εύστοχη παρατηρητικότητα για το πραγματικό τοπίο και οποιοδήποτε αρχιτεκτονικό πρόβλημα μπορεί να βρει μια εύστοχη λύση με το έδαφος"
 Άρης Κωνσταντινίδης

η αξία τους

προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς

- | οι Ξερολιθικοί τοίχοι είναι πολύτιμοι μάρτυρες μιας παραδοσιακής τεχνικής χτισίματος
- | είναι ήπια τεχνική χτισίματος που προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα
- | αποτελούν ένα θαυμάσιο παράδειγμα ανακύκλωσης άχρηστων υλικών, διότι κατασκευάζονται από πέτρες που συλλέγονται από τον καθαρισμό των χωραφιών
- | έχουν μία προσαρμόσιμη δομή

προστασία του τοπίου

- | οι Ξερολιθικοί τοίχοι εμπλουτίζουν το αγροτικό τοπίο
- | είναι κατασκευές πολύ καλά προσαρμοσμένες στο περιβάλλον και μαρτυρούν τη συνεχή ανθρώπινη δραστηριότητα
- | η προστασία τους συμβάλλει στη διατήρηση της δομής του τοπίου, μέσα στο οποίο εκτελούν τρεις αποστολές: οριοθέτηση, εμπόδιο, αντιστήριξη
- | αποτελούν βιολογικά δίκτυα που προσφέρουν ευνοϊκές συνθήκες ζωής τόσο στην πανίδα όσο και στην κλωρίδα της περιοχής

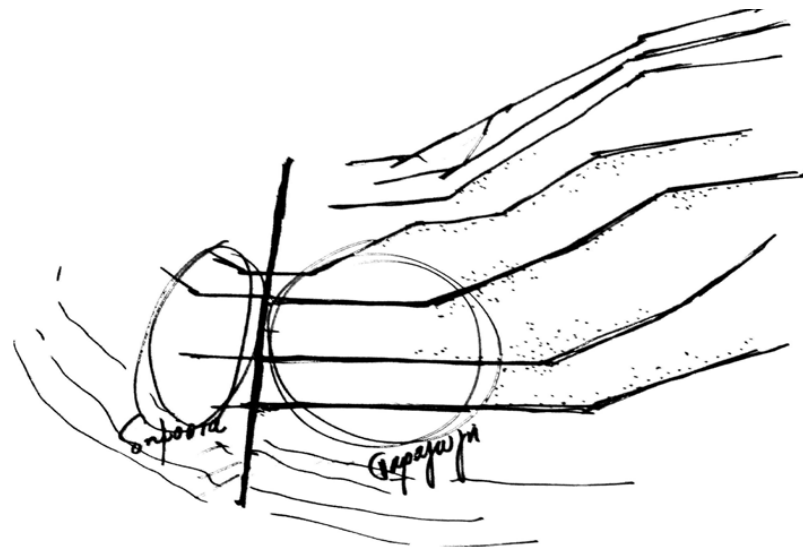
η ερμηνεία μας

τοιχίο - όριο

- | διαχωρίζει
- | προστατεύει
- | κατευθύνει
- | προσανατολίζει
- | στρέφει

το υλικό

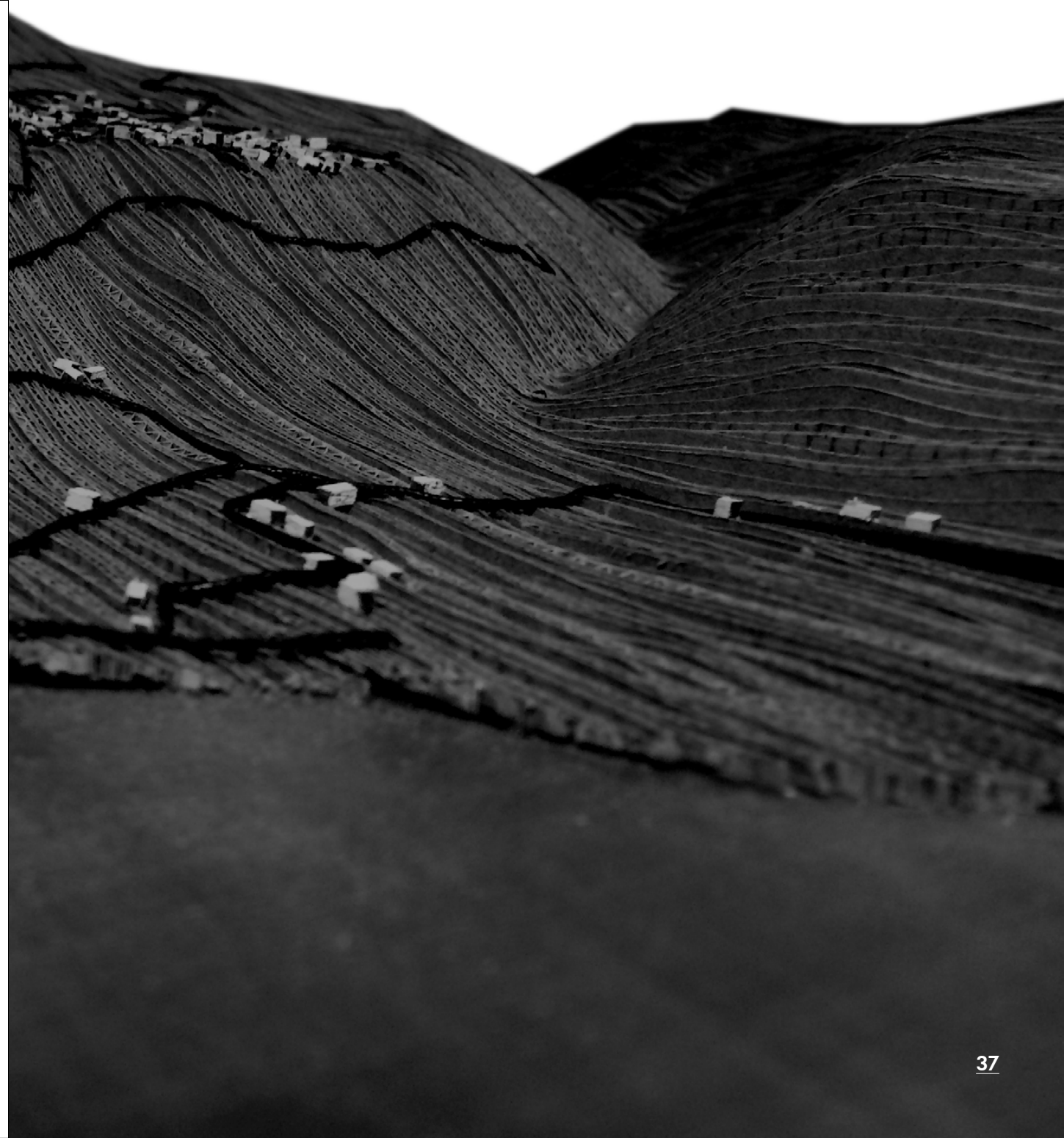
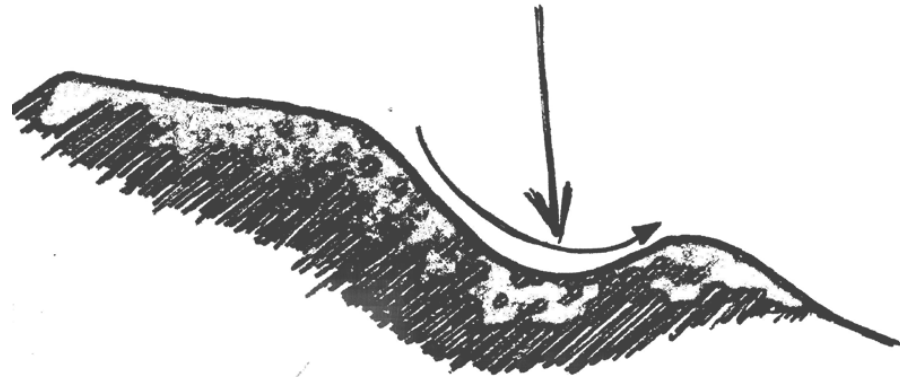
- | τα συρματοκιβώτια επιλέγονται ως υλικό για τη δόμηση των Ξερολιθιών λόγω του μικρού κόστους κατασκευής και της ευκολίας τοποθέτησης

συνθέτοντας με το έδαφος

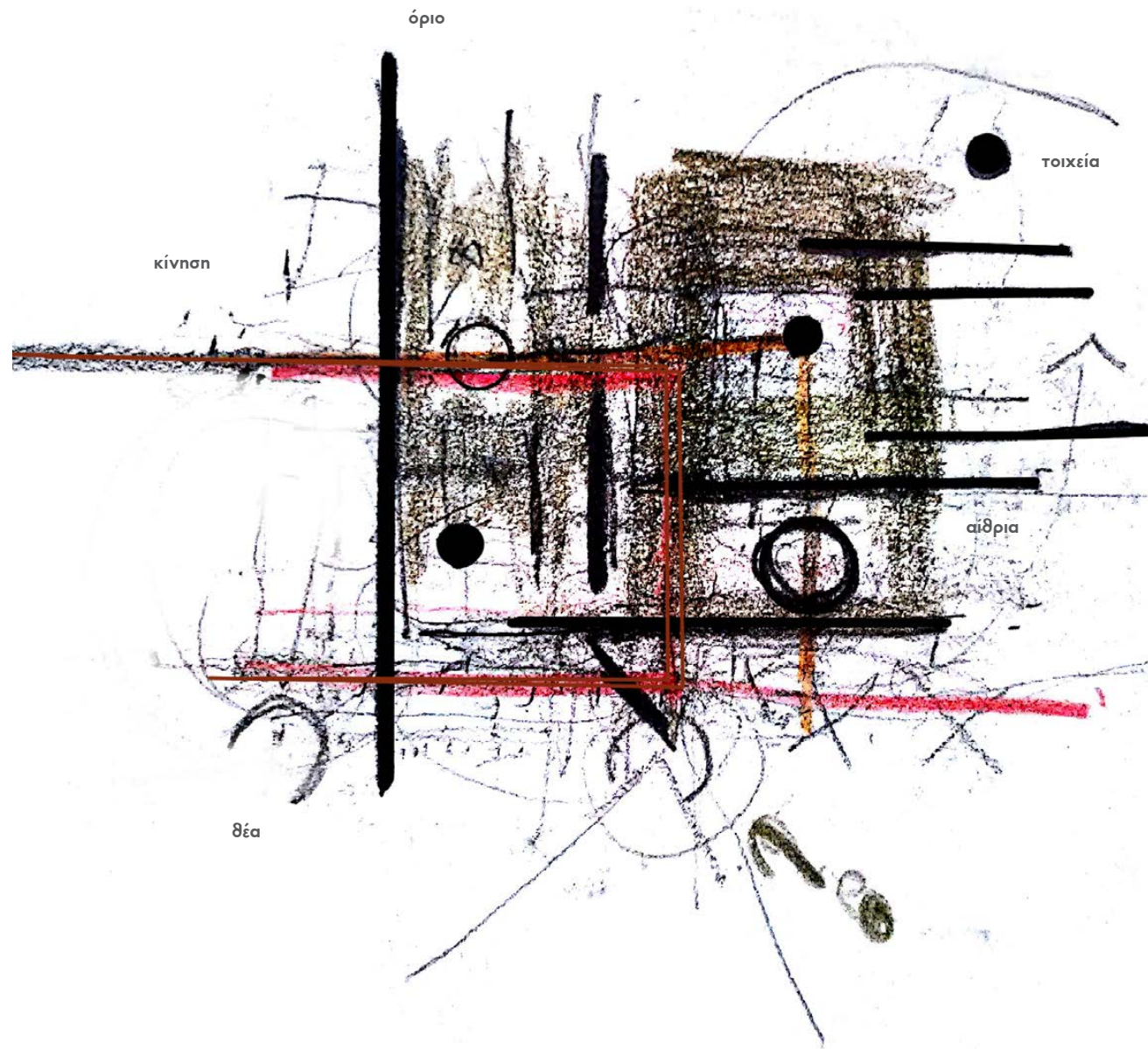
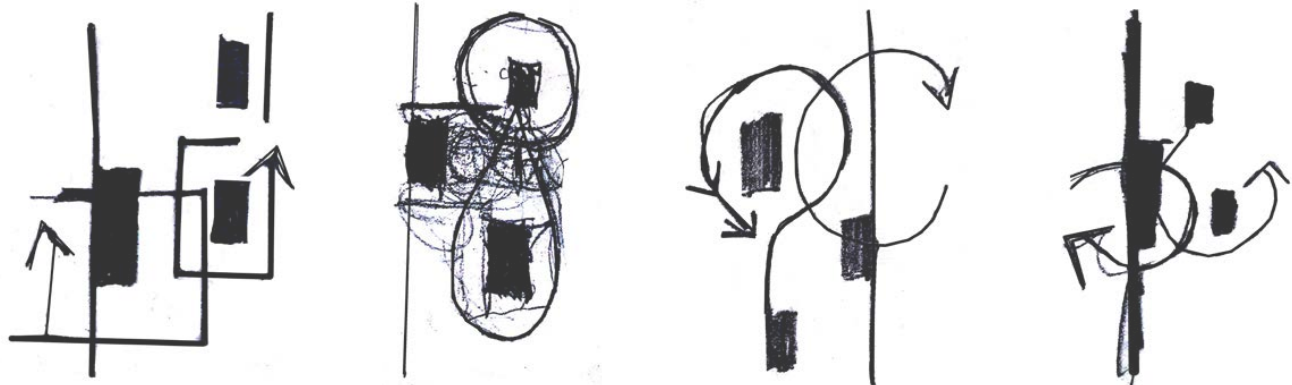
- | ανάγνωση του αναγλύφου
- | διερεύνηση της κλίμακας ένταξης
- | σημασία της θέας και των οπτικών φυγών
- | το ίδιο το έδαφος δημιουργεί τους "χώρους" της κατασκευής, της κοιλότητας που θα καλύψουν τις ανάγκες του
- | ισχυρό αίσθημα στατικότητας
- | ταύτιση με τον ορίζοντα του εδάφους

- ισορροπία
- συνύπαρξη
- ενότητα
- απλοποίηση
- αφαίρεση
- συσχέτιση
- συμπύκνωση
- εξοικείωση
- εναρμόνιση
- συρραφή

χρήση των αιθρίων

- | οργάνωση δραστηριοτήτων
- | επαρκής φωτισμός - αερισμός
- | λειτουργικότητα
- | εσωστρέφεια
- | αποκάλυψη
- | προστασία

| η κίνηση του υλικού οργανώνεται γύρω από ένα μεγάλο αίθριο προκειμένου να ακολουθεί μία συνεχή αδιάκοπη ροή

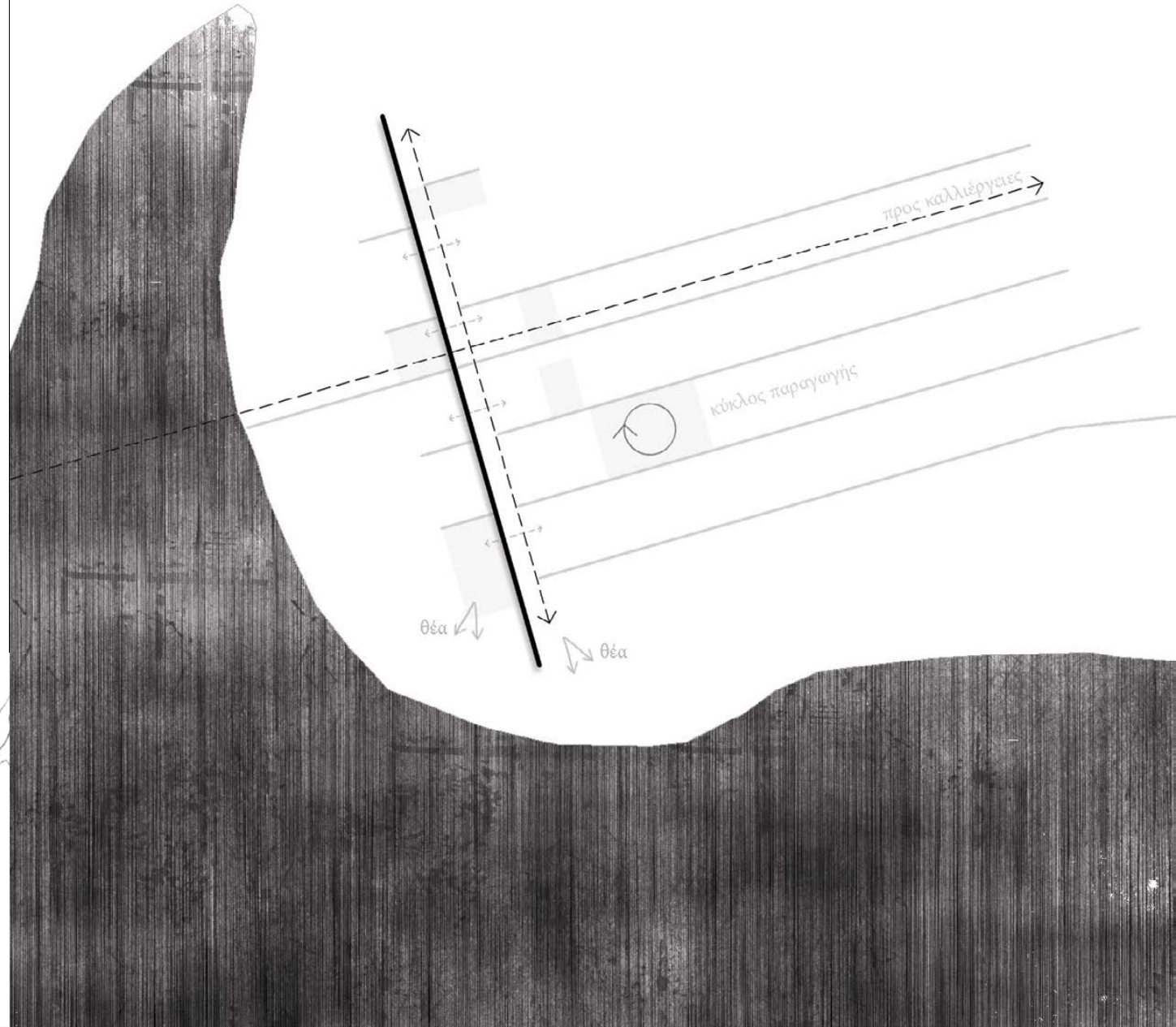
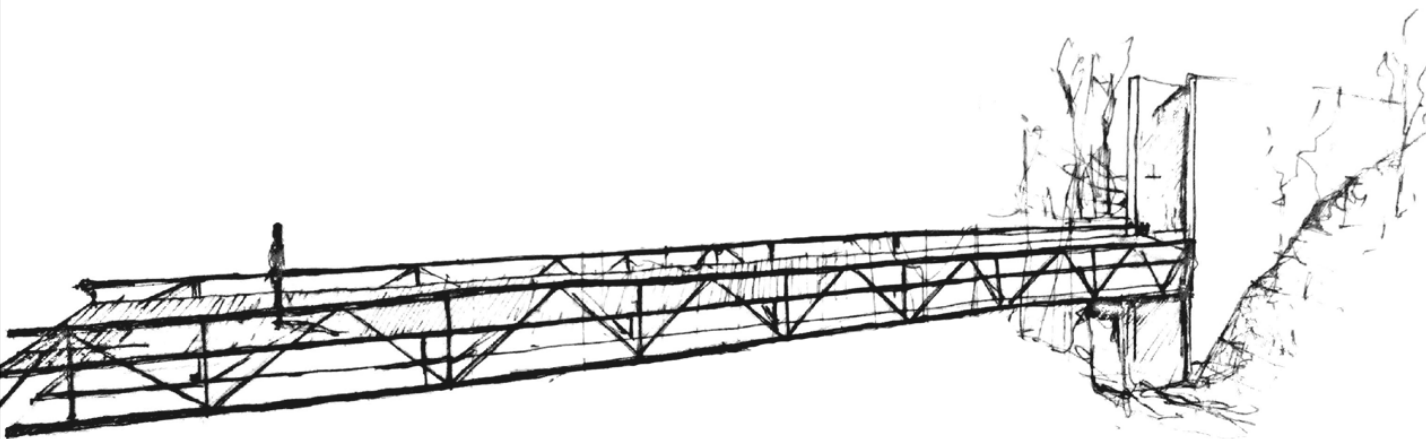
| η κίνηση του επισκέπτη επιτυγχάνεται μέσω μιας συνεχόμενης ροής που διατρέχει τις διαδικασίες της μεταποίησης σε ένα άλλο επίπεδο προκειμένου να μην παρεμβάλλεται και την παρεμποδίζει - είναι μία κυκλική κίνηση που πραγματοποιείται περιμετρικά του αιθρίου και καταλήγει στο σημείο εκκίνησης

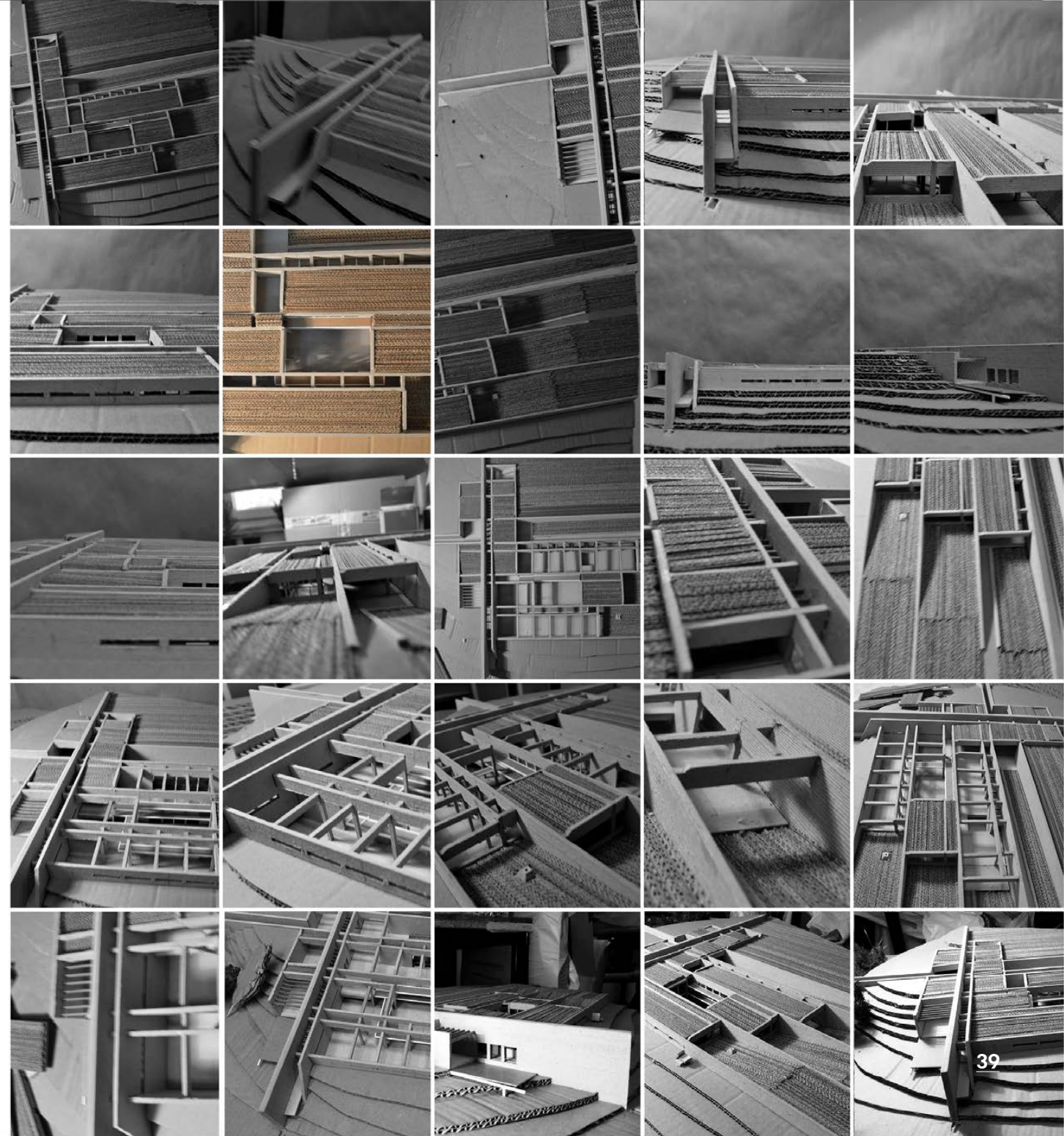
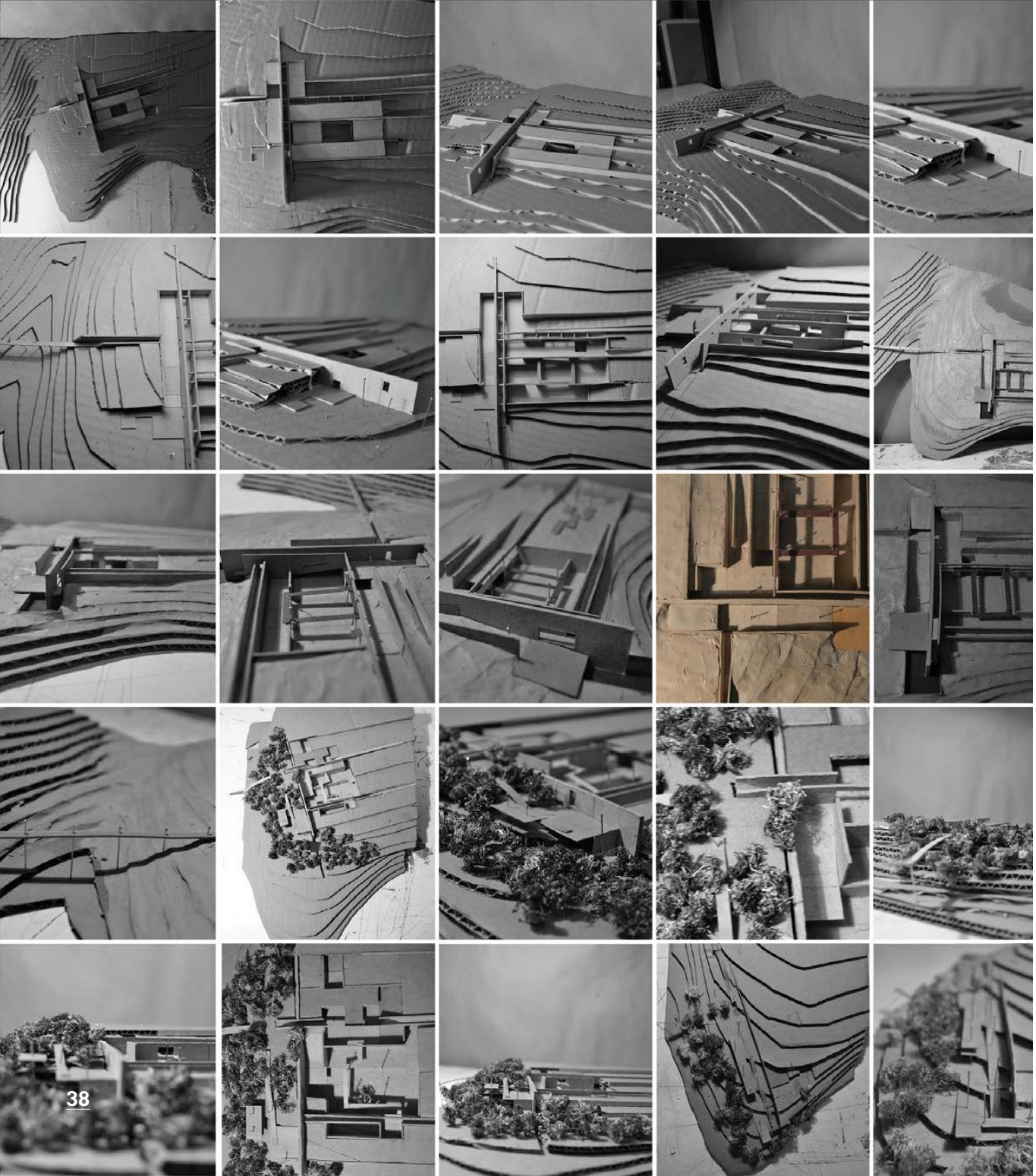
| η κίνηση των εργαζομένων είναι ανεξάρτητη από αυτή των επισκεπτών και εξασφαλίζει την άμεση και εύκολη πρόσβασή τους στους χώρους της παραγωγής και στο επίπεδο των καλλιέργειών

γέφυρα - σύνδεση με τον οικισμό

"η γέφυρα προκαλεί τη γέννηση ενός τόπου. ο τόπος πριν από την παρουσία ενός πράγματος όπως η γέφυρα, δεν υφίσταται. Έτσι, η γέφυρα καταλαμβάνοντας αυτό το μέρος (γεφυρώνοντας δύο σημεία) μετατρέπει τον ελεύθερο χώρο σ' έναν τόπο στον οποίο η ίδια λαμβάνει θέση. Ο χώρος δηλαδή είναι απροσδιόριστος εώς ότου δεχθεί εντός του πράγματα. Οι χώροι αντλούν την ουσία τους από τους τόπους (δηλαδή από την παρουσία πραγμάτων όπως η γέφυρα) "

Heidegger Martin

"Και δεν λέμε ακριβώς ότι το νέο έργο αξίζει περισσότερο επειδή προσαρμόζεται, αλλά ότι η προσαρμογή του είναι κριτήριο της αξίας του - κριτήριο, πράγματι, με την προϋπόθεση ότι θα το χρησιμοποιήσουμε με περίσκεψη και προσοχή, επειδή κανείς μας δεν είναι αλάθητος κριτής της προσαρμογής αυτής."

Thomas Stearns Eliot

Οι ανάγκες τις διαδικασίας μεταποίησης έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του κτηριολογικού προγράμματος, το οποίο κατά κύριο λόγο εξυπηρετεί την παραγωγή χωρίς όμως να αποτρέπει και τη λειτουργία δημόσιων χρήσεων.

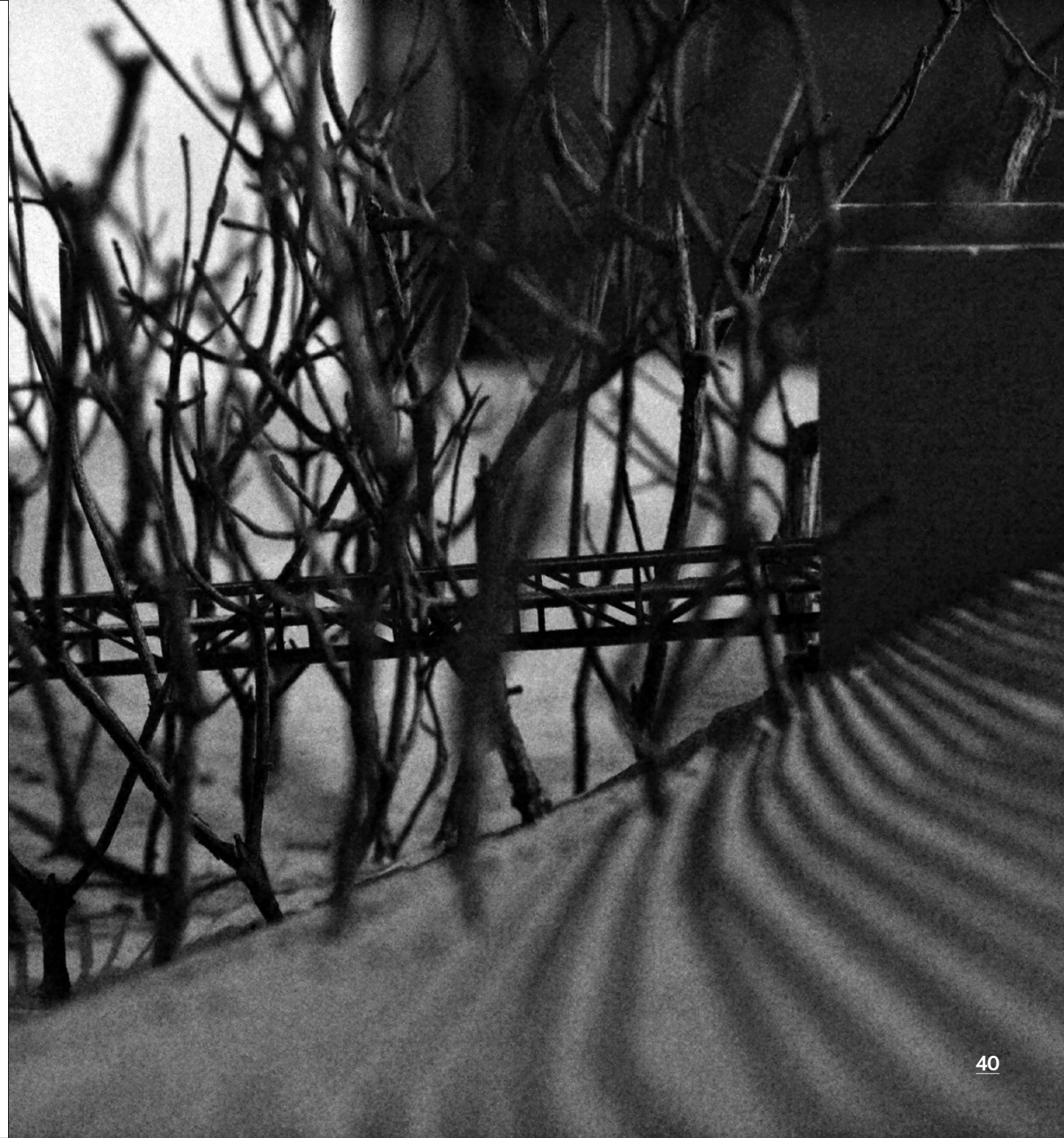
Η χωροθέτηση των καλλιεργειών και του κτηρίου μεταποίησης σε σχέση με τον οικισμό αποτέλεσε καταλυτικό στοιχείο για την εξέλιξη της σύνθεσης. Η επιθυμία μας να σεβαστούμε το προϋπάρχον φυσικό και τεχνητό περιβάλλον μας ώθησε στο να οργανώσουμε τις νέες δραστηριότητες εκτός του οικισμού. Εξετάζοντας λοιπόν όλες τις επιλογές μας καταλήξαμε στο καταλληλότερο σημείο από άποψη ανάγλυφου, προσβασιμότητας και θεάσεων. Η ήπια κλίση που έχει το οικόπεδο που επιλέξαμε καθώς και το γεγονός ότι ήταν το μόνο σημείο κοντά στον οικισμό που δεν είχε ελαιώνες, το καθιστά κατάλληλο για τη δημιουργία των καλλιεργειών και της μονάδας μεταποίησης.

Για εμάς ήταν πολύ σημαντικό το καινούριο κτήριο να μην "ανταγωνίζεται" τον οικισμό και να είναι όσο το δυνατόν "αόρατο" μέσα στο τοπίο. Αυτός ήταν και ο κυριότερος λόγος για τον οποίο αποφασίσαμε να σχεδιάσουμε το μεγαλύτερο μέρος του κτηρίου υπόσκαφο. Επιπλέον σε αυτή μας την απόφαση συνέβαλε και το γεγονός ότι η παραγωγική μονάδα έχει μεγάλες ανάγκες επιφάνειας τετραγωνικών μέτρων τα οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορούσαν να διασπαστούν. Οπότε είχαμε να διαχειριστούμε έναν μεγάλο όγκο και να βρούμε τον καλύτερο τρόπο να τον ενσωματώσουμε στο τοπίο.

Προσεγγίζοντας λοιπόν το χωριό, ο επισκέπτης αντιλαμβάνεται τις καλλιέργειες χωρίς όμως να έχει την πλήρη εικόνα του κτηρίου. Τα μόνα στοιχεία που εμφανίζονται είναι τα τοιχία-ξερολιθιές των καλλιεργειών, που συνεχίζουν και παραλαμβάνουν το κτήριο, και τα χρώματα των φυτών

Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφέρουμε ότι το σύστημα των ξερολιθιών αποτέλεσε βασικό εργαλείο της σύνθεσης. Ουσιαστικά λειτουργεί ως ενοποιητικό στοιχείο του κτηρίου με τη διαμόρφωση του τοπίου και ένας τρόπος να συνδεθεί τελικά το παρελθόν με το παρόν. Ακολουθούμε λοιπόν την κλίση του εδάφους και οργανώνουμε τις καλλιέργειες σε επίπεδα που ορίζονται και συγκρατούνται από πέτρινους αναβαθμούς. Τα επιμήκη αυτά πέτρινα στοιχεία "οργώνουν" το τοπίο, ορίζουν τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις, συγκρατούν τη γη και τελικά μετατρέπονται σε μια κτηριακή δομή και καταλήγουν σε ένα εγκάρσιο ισχυρό τοιχίο. Το πέτρινο αυτό τοιχίο, προσανατολισμένο στον άξονα βορρά-νότο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία της λύσης μας. Οριοθετεί τη λειτουργία της μεταποίησης σε σχέση με τους δημόσιους χώρους και τη διοίκηση και οργανώνει την κίνηση. Αποτελεί τη ραχοκοκαλιά όλης της σύνθεσης και τελικά λειτουργεί ως τοπόσημο για το κτήριο.

Μέσα σε αυτό το σύστημα των τοιχίων οι χώροι διαρθρώνονται γύρω από τρία αίθρια τα οποία είναι καθοριστικά για την οργάνωση και τη λειτουργία των διαδικασιών. Έτσι, όλη η παραγωγή διατηρεί την αδιάκοπη συνέχεια της μέσω μιας γραμμικότητας που ξεδιπλώνεται γύρω από ένα μεγάλο αίθριο. Το ίδιο αυτό αίθριο παραλαμβάνει και την κίνηση των επισκεπτών, η οποία οργανώνεται σε ένα ψηλότερο επίπεδο από αυτό της παραγωγής προκειμένου να είναι ανεξάρτητη. Όσον αφορά στην κίνηση του επισκέπτη, η αλληλουχία χώρων ανάμεσα σε τοιχία, εσωτερικών στάσεων και αίθριων επιτρέπει ποικιλία βιωμάτων και αισθήσεων. Ο επισκέπτης αφού έχει περιπλανηθεί στο τοπίο, ακολουθεί τη γέφυρα η οποία τον οδηγεί στο πρώτο αίθριο το οποίο θα τον υποδεχθεί και θα τον εισάγει στην καρδιά του κτηρίου. Από εκεί θα ξεκινήσει την περιπλάνησή του μέσα στη διαδικασία της παραγωγής παρατηρώντας από ψηλά κάθε στάδιο. Καταλήγοντας στο αρχικό σημείο έχει την επιλογή να πορευθεί παράλληλα με το βασικό τοιχίο και να καταλήξει σε ένα μπαλκόνι μέσα στο τοπίο. Στη συνέχεια διασχίζοντας το τοιχίο φθάνει σε ένα πλάτωμα που ανοίγεται προς το φαράγγι, το χωριό και τη θάλασσα και του επιτρέπει να καταλάβει το τοπίο στην ολόπιά του. Οι χωρικές εμπειρίες συνεχώς εναλλάσσονται με τις σχέσεις προς τη θέα, τις διαφορετικές υλικότητες και τη διαδοχή του εσωτερικού με το εξωτερικό.

καλλιέργειες 100 στρ.

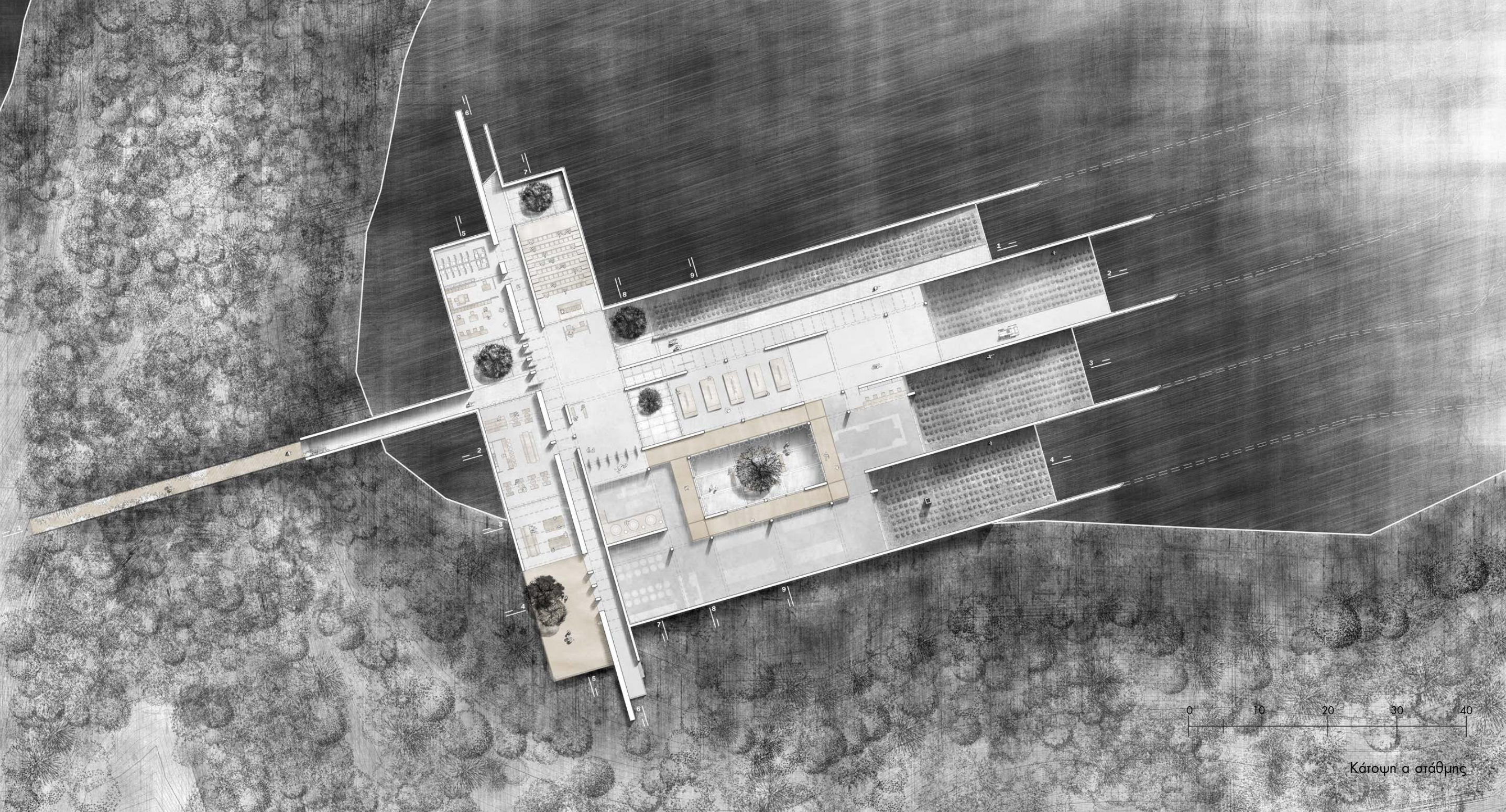
μονάδα μεταποίησης 1800 τμ

..... παραγωγή	
..... υποδοχή φυτικού υλικού	235 τμ
..... έλεγχος	25 τμ
..... καθαρισμός-διαχωρισμός	125 τμ
..... ξήρανση	180 τμ
..... κοπή-ταξινόμηση	65 τμ
..... αποθήκευση ξηρού υλικού	100 τμ
..... απόσταξη	125 τμ
..... καθαρισμός ελαίων	25 τμ
..... συσκευασία	35 τμ
..... τελική αποθήκευση	185 τμ
..... γραφεία	25 τμ
..... βοηθητικοί χώροι	100 τμ
..... υποδοχή	205 τμ
..... διοίκηση	74 τμ
..... αμφιθέατρο	125 τμ
..... εστιατόριο	125 τμ
..... WC	50 τμ

Γενική Κάτοψη

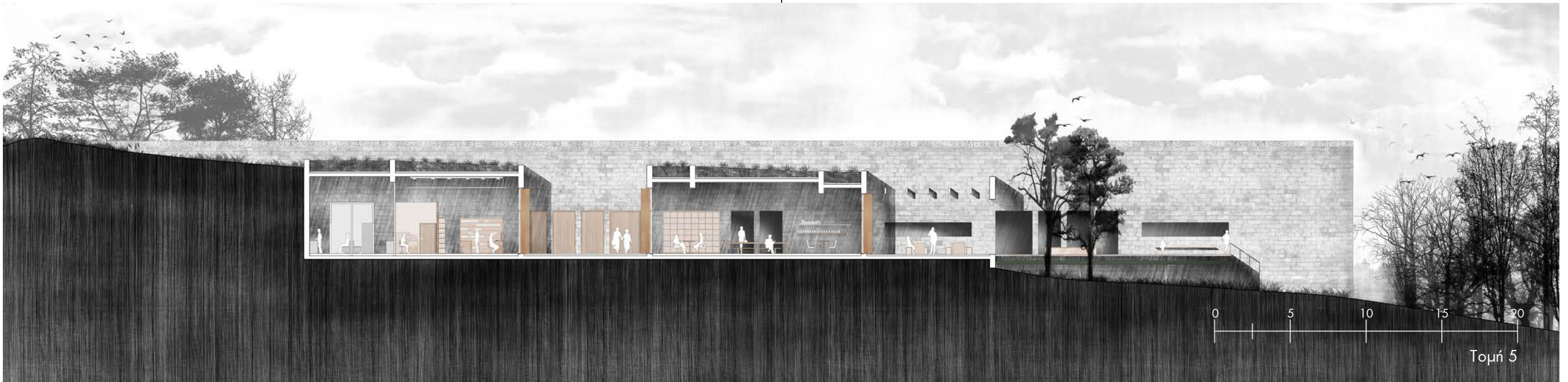
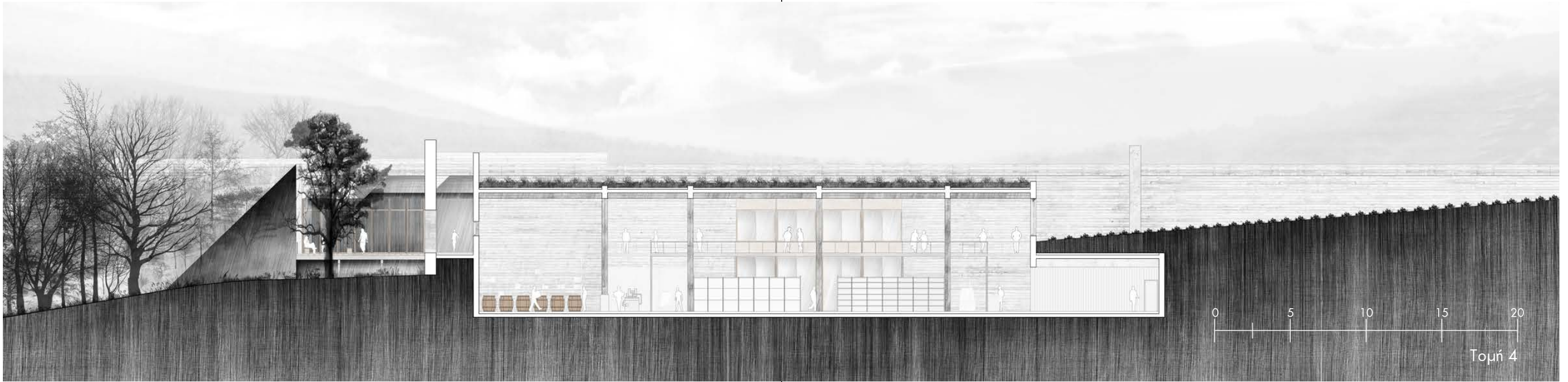
Κάτοψη α στάθμης

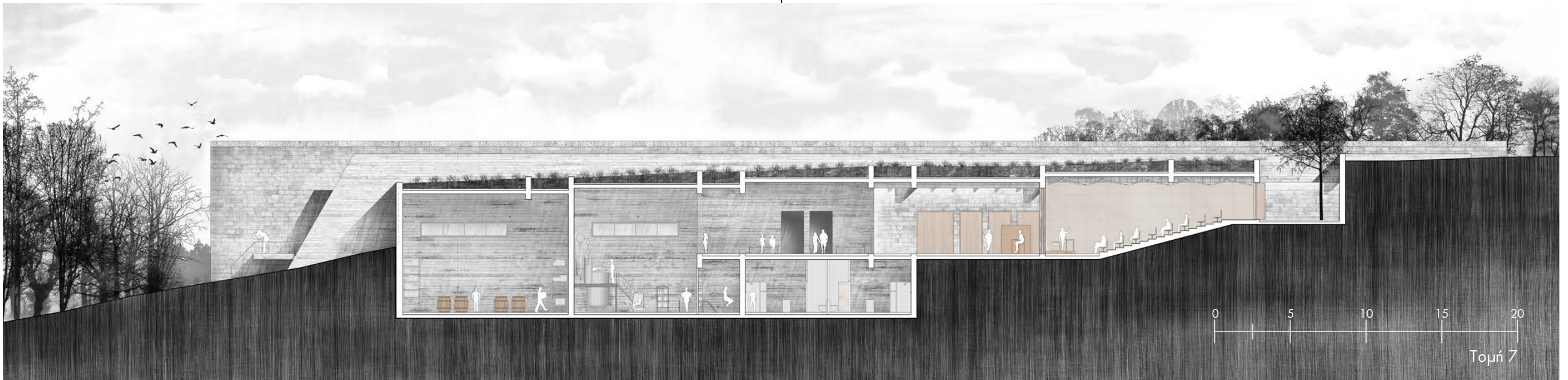
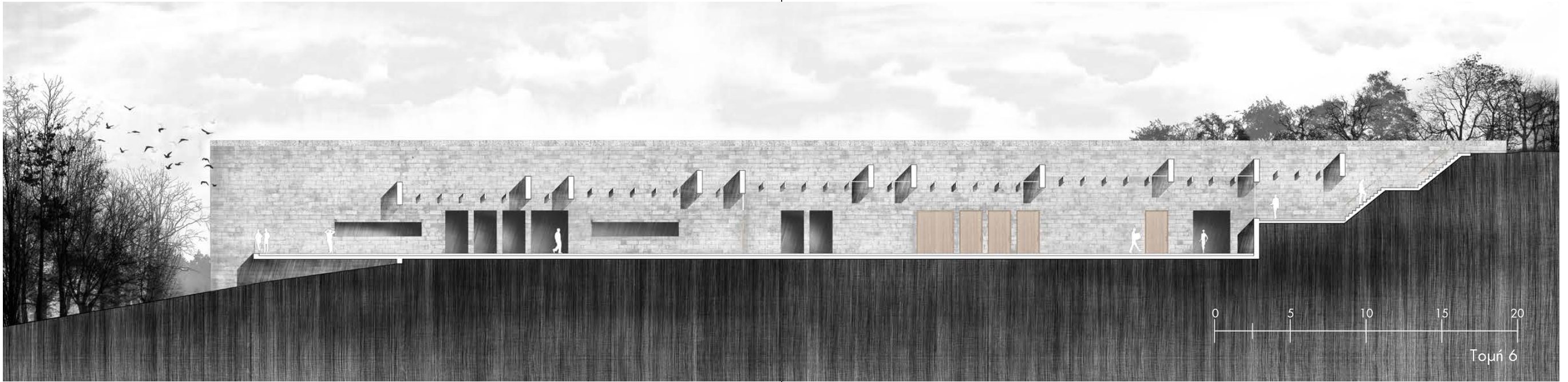

Κάτοψη β στάθμης

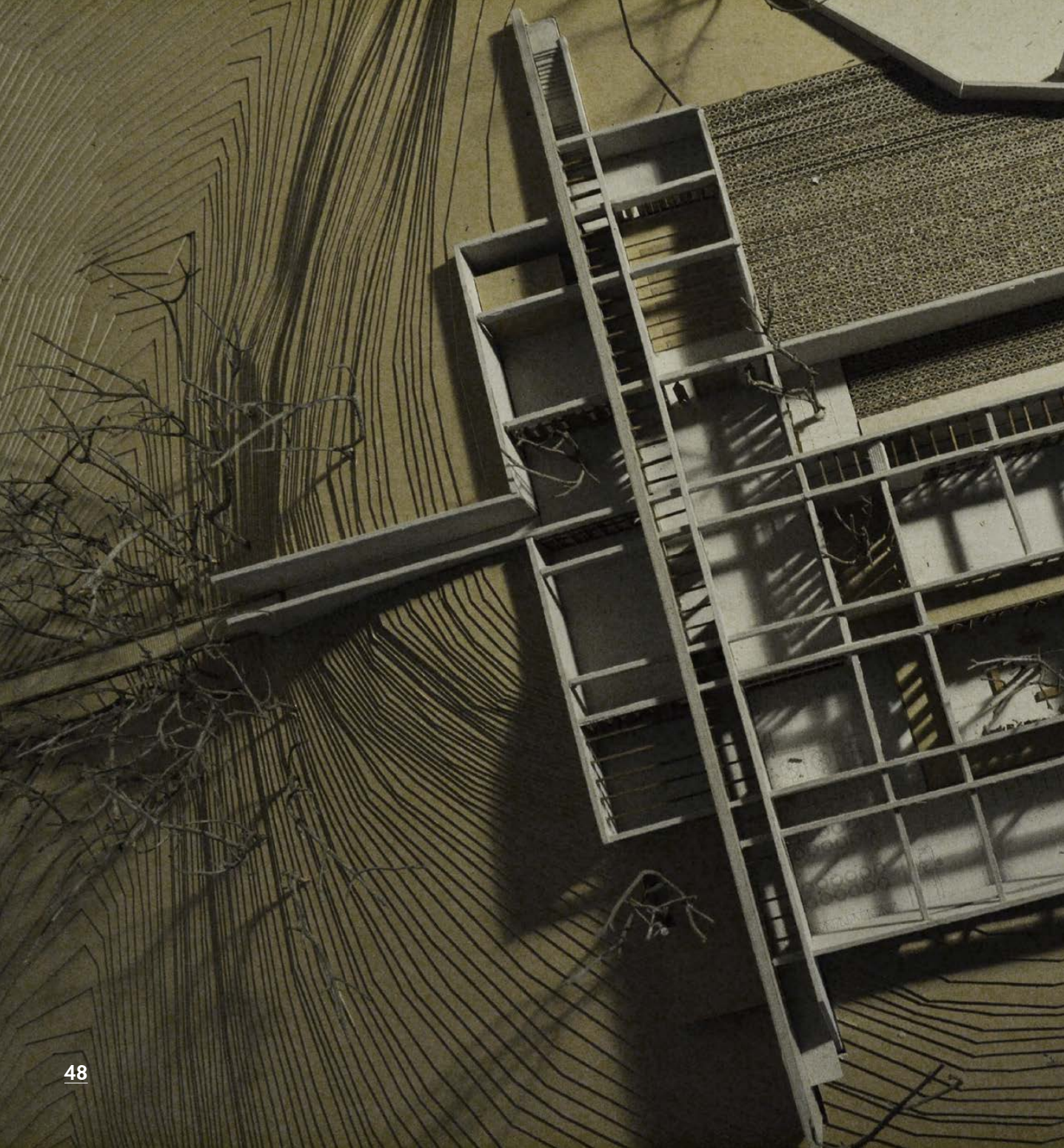

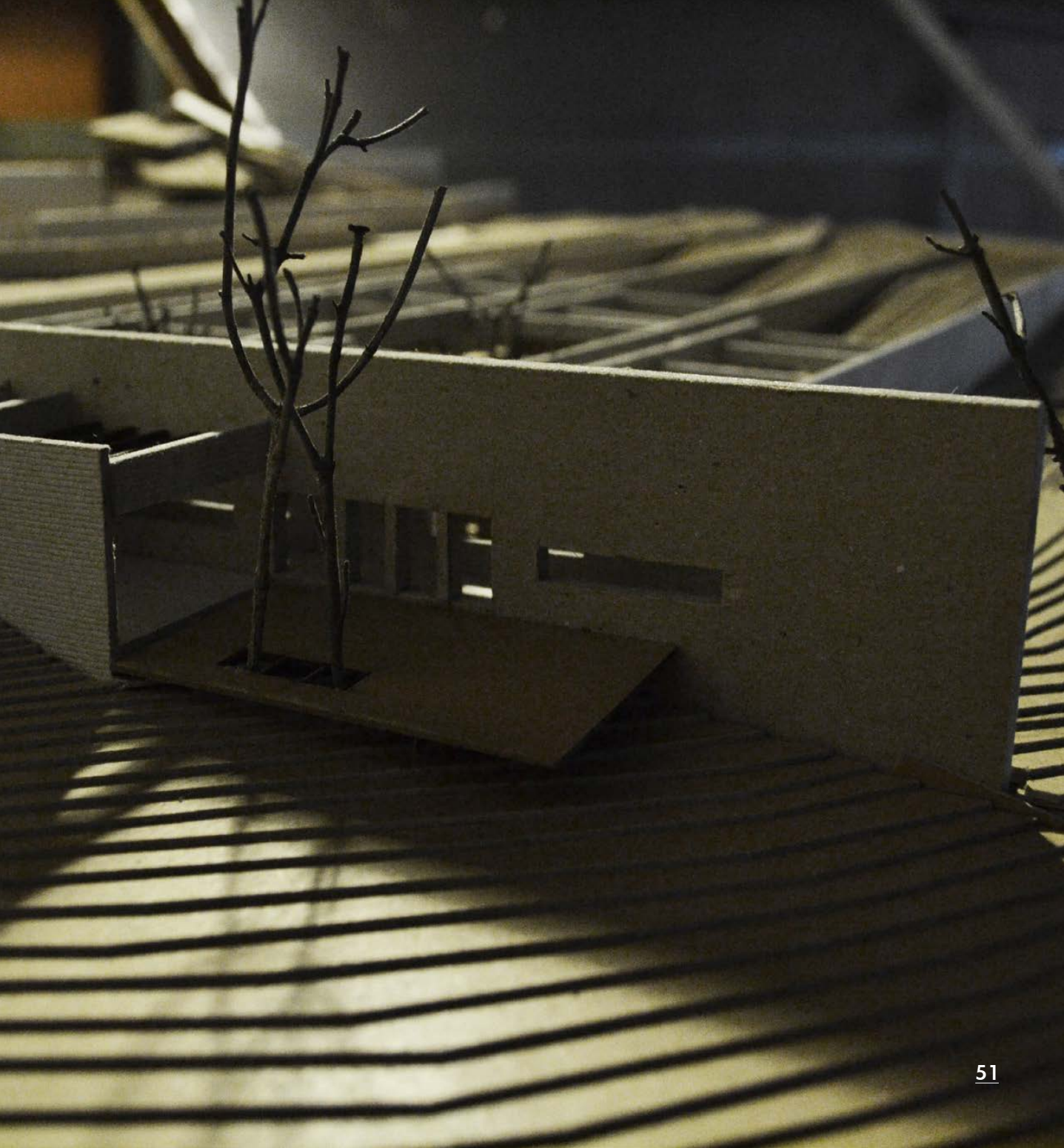

_γενική Βιβλιογραφία

1. Το Ελληνικό Τοπίο - Μελέτες Ιστορικής Γεωγραφίας και Πρόσληψης του Τοπίου / επιμέλεια : Παναγιώτης Ν. Δουκέλλης / Βιβλιοπωλείο της Εστίας / Αθήνα Νοέμβριος 2009
2. "ωραίο, φριχτό κι απέριπτο τοπίο " - αναγνώσεις και προοπτικές του τοπίου στην Ελλάδα / επιμέλεια : Κώστας Μανωλίδης / εκδόσεις νησίδες / Δεκέμβριος 2003
3. Κιβωτός - The Ark / 12η διεθνής έκθεση αρχιτεκτονικής - μπιενάλε Βενετίας 2010 / επιμελητές : Φοίβη Γιαννίση - Ζήσης Κοτιώνης / Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας
4. ανώνυμη αρχιτεκτονική και πολιτιστικοί παράγοντες / Amos Rapoport - μετάφραση : Δημήτρης Φιλιππίδης / εκδοτικός οίκος Μέλισσα
5. Θεωρία και πρακτική για την αποκατάσταση ιστορικών οικισμών με σκοπό τις νέες χρήσεις / Μονεμβασιώτικος όμιλος: Θ' συμπόσιο ιστορίας και τέχνης, 20-22 Ιουλίου 1996 / επιμέλεια: Χάρης Καλλιγά, Αλέξης Μάλλιαρης / Βιβλιοπωλείο της Εστίας / Αθήνα 2003
6. Τα παπούτσια του Van Gogh / Heidegger - Scharif - Derrida / εισαγωγή - επιμέλεια: Νίκος Δασκαλοθανάσης / εκδόσεις Άγρα
7. Δεν είναι η ποίηση αυτή που προέχει / Τ.Σ. Έλιοτ / μετάφραση-σχόλια Στέφανος Μπεκατώρος / εκδόσεις Πατάκη/ Αθήνα 2003
8. Τα μνημεία και η πόλη / Διονύσης Α. Ζήβας / εκδόσεις Libro / Αθήνα 1991
9. Genius Loci_Το πνεύμα του τόπου _ Για μια φαινομενολογία της αρχιτεκτονικής / Christian Noberg Schulz/ μετάφραση: Μίλτος Φραγκόπουλος / πανεπιστημιακές εκδόσεις Ε.Μ.Π / Αθήνα 2011
10. Το σπίτι του Ροδάκη στην Αίγινα / Klaus Vrieslander / μετάφραση: Τζούλιο Καΐμη / εκδόσεις Ακρίτας
11. Το εγκώμιο της σκιάς / Junichiro Tanizaki / μετάφραση: Παναγιώτης Ευαγγελίδης / εκδόσεις Άγρα
12. Η ποιητική του χώρου / G. Bachelard / μετάφραση: Ε.Βέλτσου, Ι. Φατζηνικολή / εκδόσεις Φατζηνικολή / Αθήνα 1982
13. Αρχιτεκτονική και παράδοση_Ιδεολογίες, πρακτικές και προβλήματα στη χρήση του αρχιτεκτονικού παρελθόντος / εκδόσεις Καστανιώτη / Αθήνα 1986
14. Η αρχιτεκτονική της αρχιτεκτονικής / Άρης Κωνσταντινίδης / πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης
15. Συναισθηματική τοπογραφία. Γαίας ατίμωσης. Ομιλία για το τοπίο / Δημήτρης Πικιώνης / Μορφωτικό ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης

_ειδική Βιβλιογραφία

- Μάνη
16. Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική - Μάνη / Γ. Σαΐτας / εκδοτικός οίκος Μέλισσα
 17. Μάνη - όπως πετάει ο γλάρος / εκδόσεις Ανάβαση / 2η έκδοση 2014
 18. Μάνη / Πατρικ Λη Φερμορ / μετάφραση : Τζαννής Τζαννετάκης / εκδόσεις Κέδρος
 19. Μάνη πατρίδα μου / Γεώργιος Φτέρης / εκδόσεις Ερμής / Αθήνα 1981
 20. Μάνη - Άνθρωπος και Τόπος / Φωτογραφικές Αφηγήσεις / Φώτης Καζάζης / εκδόσεις δεσμός
 21. Σπάρτη - Μυστράς / Κώστας Πασαγιάννης / εκδοτική εταιρία Τύπος
- Α.Φ.Φ
22. Αρωματικά Φαρμακευτικά Φυτά και Αιθέρια έλαια / Σταύρος Κασιώτης - Πασχαλίνα Χατζοπούλου / εκδόσεις Κυριακίδη
 23. Επιλογή Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών / Ελένη Βογιατζή Καμβούκου / εκδόσεις σύγχρονη παιδεία / Θεσσαλονίκη 2004
 24. Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά / Ζ τρίμηρο εργασίας Κύπρος, Παραλίμνι, 21-25 Μαρτίου 1997 / Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ
- Μελέτες
25. " Αρωματικά φυτά και αιθέρια έλαια" - Χημική σύσταση, Δράσεις, Παραγωγή, Αξιοποίηση, Εμπόριο, Έρευνα αγοράς / Κορίνα Αντωνιάδου / Αθήνα Δεκέμβριος 2013 / Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο / Σχολή Χημικών Μηχανικών
 26. Μελέτη σχεδιασμού και Υλοποίησης Πιλοτικής Δράσης : "Ολοκληρωμένη αξιοποίηση της αρωματικής φαρμακευτικής κλωρίδας σε αγροτικές εκτάσεις περιοχής Οιτύλου Μάνης " / Υπεύθυνος Γεωπόνος Δράσης : Σαμιώτης Κωνσταντίνος

12 | ονοματολογία και πηγές φωτογραφικού υλικού

Λίστα φωτογραφιών (όνομα_πηγη)

- 1.Μεγαλιθικό στα Άλικα _ προσωπικό αρχείο
- 2.Φραγκοσουκιά _ προσωπικό αρχείο
- 3.Οικισμός Βάθειας _ προσωπικό αρχείο
- 4.Σκίτσα εργασίας _ προσωπικό αρχείο
- 5.Ανθρώπινες δραστηριότητες _ Μάνη - Άνθρωπος και Τόπος / Φωτογραφικές Αφηγήσεις / Φώτης Καζάζης / εκδόσεις δεσμός
- 6.Γκραβούρες για τη Μάνη_ <https://eistorias.wordpress.com>
- 7-8. Οίτυλο _ προσωπικό αρχείο
9. Μακέτα 1:50.000 _ προσωπικό αρχείο
- 10.Μακέτα με σημεία ενδιαφέροντος _ προσωπικό αρχείο
- 11.Οίτυλο/σκίτσο εργασίας _ προσωπικό αρχείο
- 12.Οίτυλο _ προσωπικό αρχείο
13. Μακέτα οικισμού 1:5000 _ προσωπικό αρχείο
- 14-17. Το ταξίδι μας _ προσωπικό αρχείο
18. Χαρακτηριστικά σημεία του οικισμού _ προσωπικό αρχείο
- 19-22. Οίτυλο/σκίτσο εργασίας _ προσωπικό αρχείο
- 23.Λεβαντα _ <http://www.flickrriver.com/>
24. Χαμομήλι _ <http://www.flickrriver.com/>
- 25-28. Το ταξίδι μας _ προσωπικό αρχείο
- 29-33. Μακέτα οικισμού 1:1000 _ προσωπικό αρχείο
34. Bulgari Winery in Southern Tuscany _ <http://divisare.com/projects/239409-Alvisi-Kirimoto-Partners-Bulgari-Winery-in-Southern-Tuscany>
35. Αρωματικά φυτά _ <http://www.flickrriver.com/>_προσωπική επεξεργασία
36. Ξερολιθιές στο ελληνικό τοπίο _ Δημήτρης Γονιδάκης
37. Μακέτα οικισμού 1:5000 _ προσωπικό αρχείο
- 38-39.Μακέτες εργασίας _ προσωπικό αρχείο
40. Μακέτα 1:200 _ προσωπικό αρχείο
41. Καλλιέργειες λεβάντας _ <http://pegsontheline.com/fields-of-purple/>
- 42-51. Μακέτα 1:200 _ προσωπικό αρχείο
- 52-54. Το ταξίδι μας _ προσωπικό αρχείο

Ηλεία. Νίκος Δανιηλίδης
Κιβωτός THE ARK
παλαιοί σπόροι για νέες καλλιέργειες

